

Ankara Katliamı

Tehdidin Kaynağı ve Sınıfsal Duruş

Devrimcilerin, sistemi ve işleyişini teşhir etmek, örneğin HES'lere veya Kentsel Dönüşüm'e içerilmiş haldeki sermaye çıkarını da, katliamlardaki sermayenin rolünü de görünür kılmak gibi bir sorumluluğu vardır. Aksi takdirde konu basitleşir, ilişki biçimselleşir, dolayısıyla da tepki daha kolay parçalanıp manipüle edilebilir.

Ankara'daki katliam sonrasında, ortalık gibi fikri dünya da toz-duman içinde. Nedenlere, sonuçlara, çözümlere dair birbiriyle uyuşmayan, mantıklı-mantıksız veya manipülasyon amaçlı pek çok fikir uçuşuyor. Bu tür süreçlerde yaşananların psikolojik ve duygusal yansımaları olur. Bunlar normaldir, ancak var olan tabloyu sağlıklı okuyabilmeyi güçleştirir. Bir çırpıda bu düzenden ve temsilcilerinden, dolayısıyla kan emicilerden ve zorbalardan kurtulma isteği, katliam sonrasındaki duygularımıza ve psikolojimize uygun düşüyor. Ancak bir çırpıda kurtulmak gerçekçi değil ve özgürlüğe salt isteyerek, temenni ederek ulaşılmaz. Hatta salt bu noktada kalındığında, acı giderek çaresizlik eşliğinde yaşanır. Tekrarlar, çözümsüzlük hissini besler. Bu nedenle neden-sonuç ilişkisi kurmak, tehdidin kaynağını doğru tespit etmek; doğru yerde saf tutmak ve sonuç alıcı mücadele yürütebilmek açısından tayin edici önemdedir.

Elbette böylesi katliamlar yaşamamak için acilen ne yapılması gerektiği önemli ve önceliklidir. Ne var ki tuzak tam da burada yatıyor. Birincisi, böyle bir sihirli değnek yok. İkincisi mesele/tehdit sanıldığı gibi Erdoğan'dan veya AKP'den ibaret değil. Suriye'de, Irak'ta yıllardır bu tür katliamlar yapılıyor. Bunları salt IŞİD'le IŞİD'i salt dar bağlamdaki örgütsel yapısıyla açıklamak, asıl aktörlerin rolünü görebilmeyi olanaksız kılar. Katliamları engellemek için yollarda "sakallı tipler" aramaya başlarız.

Salt tetikçiye yani ilk görülen veya gösterilen nedene yoğunlaşıldığında, gerçek neden gölgede kalır ve hatta sorumlularla beraber sürece çözüm arama gibi sınıfsal duruşu belirsiz kılan ihtimaller belirir. Bu nedenle örneğin "IŞİD" demek, hatta "Saray" demek tek başına yetmez. Ortadoğu'yu emperyalizmden, AKP'yi Türkiye oligarşisinden ve

faşizmden bağımsız düşünemeyiz.

Kriz dönemlerinde sermaye, sınıfsal niteliklerinin en çıplak biçimiyle sahneye çıkar; gecikmemek, engellenmemek için her yola başvurur, tahammülsüz davranır. Bu yolda egemenler için iktidarlar bir aparat,

mekanik bir mekanizma, insan ise değeri olmayan bir araçtır. İnsan canı dahil her şey kâra, çıkara tahvil edilir. Kaç kişinin öldüğü veya nasıl öldüğü değil, ne işe yaradığı önemsendir.

Bu süreçte devrimcilerin duruşu, olup biteni doğru okumak ve çıkışı doğru yerde aramak açısından büyük önem taşır. Devrimciler de birer insandır; canı yanar, üzülür, öfkelenir ama sıradan insan gibi tepki veremez. Örneğin bir bakanın veya başbakanın yalan söylemesi veya AKP'nin sorumluluğu reddetmesi karşısında şaşkınlık geçiremez. Onlardan tutarlılık beklemek yerine, yalanlarının, duruşlarının arka planını okumaya çalışır.

Devrimcilerin, sistemi ve işleyişini teşhir etmek, örneğin HES'lere veya Kentsel Dönüşüm'e içerilmiş haldeki sermaye çıkarını da, katliamlardaki sermayenin rolünü de görünür kılmak gibi bir sorumluluğu vardır. Aksi takdirde konu basitleşir, ilişki biçimselleşir, dolayısıyla da tepki daha kolay parçalanıp manipüle edilebilir.

Devrimciler bu nedenle, duyularla hareket etmez, ekspertiz raporu hazırlayan uzmanlar gibi davranmaz, sınıfsal izler sürer; gelişmeleri sınıf ilişkisi ve çelişkileri

bağlamında, diyalektik bir yaklaşımla ele alır. Biçimsel değerlendirmelerin biçimsel çözümleri beraberinde getireceğini bilir, süreci okurken de çözüm üretirken de kolayca kaçmaz, gerektiğinde imkansız ister ve ona ulaşır.

Siyasetin işleyiş yasaları, sınıf ilişkisi ve çelişkileri

21. yüzyıl işgallerle, katliamlarla başladı. Önce Afganistan, sonra Irak işgali yapıldı. Peşinden "Arap Baharı" ve Suriye müdahalesi geldi. Ve Türkiye, AKP eliyle sürece dahil edildi. Aktif bir taşeron olarak sürecin doğrudan bir parçası haline geldi. Reyhanlı'da, Suruç'ta, Diyarbakır'da patlayan bombalar aynı nedenin sonuçlarındandı. Hatta bu sonuçlar, nedenden koparılıp tekilleştirilmediği sürece, bunlardan Soma'ya ve Roboski'ye uzanan bağlar da kurmak mümkündür.

Bir anda 301 kişiyi madene gömen, bunun toplumda sebep olduğu şoku geçiştirip tekrarını göze alabilen bir sistemle ve egemenler örgütüyle karşı karşıyayız. Soma gibi, Roboski, Suruç veya Ankara gibi olağanüstülüklerde tepki verip sonra tekrar rutine döndüğümüzde, gelişmeleri bir bütün halinde değerlendiremez, sistemle baş edemeyiz. Önemli olan, sistemi sadece olağanüstülükler üzerinden değil, en sıradan anlarda da tanımak, en sıradan anlarda bile bağrında taşıdığı inceltilmiş veya kamufle edilmiş haldeki Soma'ları Roboski'leri, Suruç ve Ankara'ları

görebilmek, rutini deşifre edip sisteme parça-bütün ilişkisi içinde, sınıf ilişki ve çelişmeleri bağlamında bakabilmektir.

AKP'yi katliamdan sorumlu tutmak başka bir şeydir, bu katliamların, AKP tarafından HDP oy kaybetmiş veya seçimleri boykot etsin diye yapıldığını düşünmek/sanmak daha başka bir şeydir. Bu, siyasetin işleyiş yasalarını, sınıf ilişki ve çelişkilerini, dolayısıyla savaş-siyaset ilişkisini ıskalamaktır. Bu bakış açısıyla Mustafa Suphi'lere kadar gidip sistemin katliamcı yüzünü veya Maraş, Çorum, Sivas, Ulucanlar ve bugünkü katliamlar zincirini açıklamak zordur. Bu katliamcı politikalarla ne oy düşürülür ne de seçim alınır. Sorun bu denli biçimsel algılanıp daraltıldığında, çözüm arayışları da biçimsel olur, daralır. Ve HDP'nin oy artırması tek çözüm, tek amaçmış gibi görünmeye başlar.

Halbuki genelde egemen sınıflar, özelde yönetemez haldeki AKP, arayışlarını salt sandığa odaklamış değil; sandıktan 7 Haziran'dan çok farklı sonuçlar çıkmayacağını onlar da bilmiyor olamaz. O halde mesele, oy artırmak değilse nedir?

Yöntem ve gerekleri

Gerçi bugün artık kimi arkadaşlarımız, “Kim(-ler) yaptı, neden yaptı?” sorularının üzerinde fazla durmanın sakıncalarını anlatmaya çalışıyor; ama biz yine de milattan önce yaşayan Çiçero'nun, “Cinayet kime yarar” diye sorduğunu, Clausewitz'in “Savaş politikanın başka araçlarla devamıdır” dediğini anımsatma ihtiyacı duyuyoruz. Buna göre savaş, hangi politikanın devamı olduğuna bakılarak değerlendirilir. Dolayısıyla kirli savaşlar kirli araç ve yöntemlerle sürdürülür. Bu bağlamda kan emicilik, haramilik, zorbalık bir kişilik özelliği olmaktan çok bir “yönetme ve iktidarlaşma” şeklidir. Özellikle Ortadoğu rejimlerinde emperyalizme bağımlılık, meşru görünümünden önce gelir. Türkiye, bu bağlamda giderek Ortadoğululaşmakta; sermaye güçlerinin ihtiyaçları, demokratikleşmeye dönük asgari ölçekteki talepleri dahi baskılamakta, sisteme

karşı itiraz niteliği taşıyan her türlü sesin kısılması amaçlanmaktadır.

Bu durumdan çıkış ve dolayısıyla çözüm için, doğru tahliller yapmak veya solun kendinden ibaret manevraları yetmez. Ne yapıp edip canı yanan, sömürülen, tepki duyan halkı sürece katmak, öfkeyi/tepkiyi toplumsal dinamiklerle birleştirmek gerekiyor. Ankara'daki tablo, bir yanıyla da çıkışın ipuçlarını veriyor. Bu bağlamda “Madem beraber ölüyoruz o halde beraber direnelim” denilebilir. Bu doğru ve gerekli bir taleptir, ancak bunun için sadece vicdanla veya katliamlar karşısında büyüyen duygularla yol alınmaz, dost-düşman ayırımında sınıfsal izler sürmeden çözüme varılamaz.

Evet, belki kimi arkadaşların hatırlatma ihtiyacı duyduğu gibi “bu tür işleri (katliamları) kotarabilecek durumdaki bütün odakların bir tür ‘koalisyonu’ ya da ‘ortak aklı’ yok” ama egemen sınıfların ortak bir sınıfsal aklı, sınıfsal duruşu var. Ve bu, ezilenlerin de ortak bir sınıfsal akılla/duruşla hareket etmelerinin ne denli önemli olduğunu gösteriyor.

21. yüzyıl işgallerle, katliamlarla başladı. Önce Afganistan, sonra Irak işgali yapıldı. Peşinden “Arap Baharı” ve Suriye müdahalesi geldi. Ve Türkiye, AKP eliyle sürece dahil edildi. Aktif bir taşeron olarak sürecin doğrudan bir parçası haline geldi.

Egemenler yönetememe krizi yaşıyor

Egemen sınıfların yönetememe krizine devrimcilerin devrim ufkuyla müdahale ettiği, bilinen genel bir doğrudur. Ancak bugün solun ufku büyük oranda sandığa kilitlendiği için, daha ötesi görülemiyor. Ve sonuçta sürece, devrimciler değil egemenler müdahale edip sınıfsal-sistemsal çıkarlarını güvenceye almak üzere, solu sindirme, devrimci yanlarını törpüleme ve

sistem içine dahil etme hesapları yapıyor. Aslında 7 Haziran sonrasında da bunun egzersizleri yapıldı. “Ülkenin hükümete bırakılmaması, normalleşme” vb. sözler bunu ifade ediyordu. Bugün kimilerinin darbe tehdidinden söz etmesi veya hızını alamayıp AKP’nin sağduyu sahibi kadrolarına “AKP’yi Reis’in vesayetinden çıkartmayı” önermesi, “Yassıada” imaları eşliğinde seçim sonrasında “Türkiye’yi selamete taşıyacak olan HDP’li bir ‘büyük koalisyon’a” vurgu yapması da aynı anlama geliyor. (Bkz. Gündem Gazetesi, Veysi Sarısö-

Bugün ezilenlerin en geniş bağlamda aynı cephede, Haziran’ca savaşmak için yeterli nedeni vardır. Önemli olan, birlik adına sınıfsal farkları yok sayan duruşlara prim vermeden, sınıf kardeşliği bilinciyle hareket etmek, kararlı ve ısrarlı bir duruş sergileyebilmektir.

zen, 8 Ekim)

Bilinir ki büyük resimden seçilmiş küçük parçalar, doğruluk içerse de bütünü anlatmaya yetmez, eksik kalır. Sandık bağlamı tanımlar da gerçekliği, dolayısıyla resmin bütünü anlatmaktan uzaktır. Bugünkü mevcut tabloda AKP eliyle 13 yıldır tesis edilen sistem ve oluşturulan imkanlar, emperyalizm ve Türkiyeli egemenler için büyük önem taşıyor. Onlar için önemli olan, AKP’nin değil, onun oluşturduğu imkan ve zeminin sürekliliğidir. Bunun AKP’nin tek başına iktidarıyla veya koalisyonla olması arasındaki fark yalnızca bir ayrıntıdır.

Görüldüğü gibi meseleyi salt seçim/oy bağlamında tartıştığımızda, ne olup biteni açıklayabiliriz, ne de doğru yerde durup, isabetli bir mücadele hattı izleyebiliriz. Bu nedenle, kime karşı, kiminle, nerede ve nasıl durulacağını saptayabilmek, hayati önemdedir. Yoksa toz-duman çekildiğinde, bu tür süreçlerin yılgınlık, değerlerin eğilip büküldüğü ilkesizlik hali veya ehlileşmiş siyaset ürettiği pek çok örnekle sabittir.

Bu türden saldırıların devamında, sistemin niyetini/

amacını açığa vuran hamleler gelir. Örneğin toplumun kelepçesi bir “tık” daha sıkılır; saldırının artçı sarsıntıları eşliğinde korkunun yaygınlaşması, teslimiyetin içselleşmesi, toplumsal muhalefetin etkisizleştirilmesi, dolayısıyla da solun düzenin normları içine çekilerek sistemin devamının kanıksanması amaçlanır. Ankara Katliamı’nın gerçek nedeni budur; sermaye güçlerinin 13 yıllık kazanımlarının korunması ve daha ileriye taşınması karşısında durabilecek olan ve toplumun akıllı, rehberi ve hafızası niteliğini taşıyan devrimci sol güçlerin, ezilmesi, ilkesel ve sınıfsal duruşlarının geriletilmesi, örgütsel bütünlüklerinin dağıtılması amaçlanmıştır. Devrimcilerin halka en doğrudan ve bütünlüklü olarak ulaştıkları miting alanında saldırı gerçekleştirilmiştir; bundan sonra bu türden buluşmaların yapılamaması, yapılsa da istenen kitleye ulaşamaması, saldırıdan beklenen sonuçlar arasında sayılabilir.

O halde, düşünelere karşı sorumluluğumuz, uğrununda bedel ödenen değerlere bağlılığımız adına, sistemin hiçbir hücreyle uzlaşmayan bir duruş sergilemeli, vampirin panzehirinin ışık olduğu bilinciyle karanlığın üstüne üstüne gitmeliyiz.

Bugün ezilenlerin en geniş bağlamda aynı cephede, Haziran’ca savaşmak için yeterli nedeni vardır. Önemli olan, birlik adına sınıfsal farkları yok sayan duruşlara prim vermeden, sınıf kardeşliği bilinciyle hareket etmek, kararlı ve ısrarlı bir duruş sergileyebilmektir.

Biz, insanlığın hem dövüşen hem düş kuran kesimiyiz. Güzelliğin bedel istediğinin bilincindeyiz. Tarihimizde yengi de var yenilgi de, ölüm de var yeniden doğum da. Belki yine ölecek yine yenileceğiz, ama kâtillerin dayattığı renksiz, niteliksiz bir duruşu yani teslimiyeti kabul etmeyeceğiz; zulmün ve karanlığın temsilcileriyle uzlaşmayacağız. Biliyoruz, bu kan denizinin ufkundan kızıl bir güneş doğacak; bizim de sokağımıza bahar gelecek, o gün aramızdan erken ayrılan o en güzel gülüşlü çocuklar da aramızda olacak, hep beraber özgürlük halayı çekeceğiz.

14 Ekim 2015

Devrimci Hareket

Ankara Katliamı

Gezi'den Ankara'ya Sınıflar Mücadelesi

*Haramiler boşuna kast etmedi
On binlerce omzun birbirini
çoğalttığı o toplama.
Vurulduk ama yenilmedik
Aynı anda üfledik
birbirimizin yarasına.
Ölümsüzleşenleri
çaresizlikle değil
Hesap sorma bilinciyle
uğurladık yıldızların
arasına.*

Türkiye'nin mevcut durumunu yansıtan bir fotoğraf çektiğimizde karşımıza şöyle bir tablo çıkıyor: İşçi ölümleri, kadın ölümleri, çocuk ölümleri, mülteci ölümleri ve daha da önemlisi devletle doğrudan ilişkilendirilebilecek katliamlar, cinayetler artıyor, hastalıklar çeşitlenip çoğalıyor, dolar rekor üstüne rekor kırıyor, ekonomi hızla yavaşlıyor. Egemen sınıflar panik halde arayış içinde. İşsizlik patlaması var, insanlar iş bulamıyor, balsa da aldıkları ücretle geçinemiyor. Toplum büyük oranda rahatsız, öfkeli ve tepkili. Yani yönetenler eskisi gibi yönetemiyor, yönetilenler de eskisi gibi yönetilmek istemiyor. Bu bir kriz halidir; devrimci durumun yani devrimin objektif şartlarının oluşmasıdır. Ancak toplumda var olan öfke ve tepki, örgütlü dinamiklerle birleşemediği için sisteme karşı bir itiraza, bir halk hareketine dönüşmüyor. Yani devrimin subjektif koşulları, diğer bir ifadeyle halkın bilinç ve örgütlülük düzeyi hazır ve yeterli değil.

Bizimki gibi ülkelerde, sosyo-ekonomik nedenlerle toplumsal muhalefet irili ufaklı pek çok parçadan oluşur. Ancak muhalefetin çeşitli parçalardan oluşması ile parçalı durması aynı şey değildir. Önemli olan o parçaların toplanabilirlik özelliğini bilmek ve parça-bütün diyalektiğini her an, her adımda gözetmektir. Bu, aynı zamanda kavganın diyalektiğidir. Örneğin Berkin'le Medeni, Gezi sürecinde bir toplam oluşturdu. Bu toplamın ayırında olmak, Soma ile Roboski arasındaki benzerliği görebilmek kavganın diyalektiği açısından büyük önem taşır.

Başarı için İtiraz ve alternatifi aynı kimliğe içerebilmek gerekiyor

Mücadelede karşı duruş, itiraz ilk koşuldur, ancak tek başına yeterli değildir. Başarı için itiraza alternatif de eklenmek

durumundadır. Gezi bu açıdan çok özel bir örnektir. Hatırlanacak olursa, Gezi’de sokağa dökülen yüz binlerle, hem dövülmüş hem de komün kurulmuş, alternatif yaşam örnekleri ortaya konmuştu. Devamında forum ve meclislerde de böyle bir arayış ve somutlama söz konusu oldu. Bu açıdan Gezi, fiili bir okuldu ve ardında önemli dersler bıraktı.

Bizimki gibi ülkelerde, sosyo-ekonomik nedenlerle toplumsal muhalefet irili ufaklı pek çok parçadan oluşur. Ancak muhalefetin çeşitli parçalardan oluşması ile parçalı durması aynı şey değildir.

Birincisi ve en önemlisi, Gezi sınıfsaldı; ezen ile ezilenin karşı karşıya gelmesiydi; ezilenlerin tüm farklara rağmen bir araya gelebileceğini ve bu sağlandığında iktidarın tüm imkan ve avantajlarına rağmen çaresiz kalacağını gösterdi. O günkü fiili fotoğraftan aktararak söylesek; sokakta yoldaşlaşan milyonlar, gazın, TOMA’nın demir ve barutun çare olmadığını, elinde silahı olanın değil haklı olanın kazandığını gösterdi.

Gezi’nin ortaya koyduğu deneyimler çok önem-

lidir, ancak olağanüstü karelerdir. Salt bunlara bakıp bütünü değerlendirmek yanıltıcı olur. Örneğin hapishanelerde de benzer pratikler yaşanır. Saflaşma çok net olduğu için tutsaklar için yoldaşlık bir önkabuldür. Her çatışma ve gerilimde idareye karşı bir bütün halinde davranılır.

Aslında Cizre de, Soma da, Suruç da, Hacı Birlik veya Aylan Kurdi de olağanüstü karelerdir. Böyle anlarda daha hızlı ve daha kolay ortaklaşma sağlanıyor. Saflar daha net çiziliyor. Ancak bunlar bütünü yansıtmıyor. Yani sistem her an bir Soma, her an bir Roboski üretmiyor ama Somaları, Roboskileri inceltmiş halde devamlı olarak bağrında taşıyor. Özellikle de toplumsal muhalefeti etkisiz ve parçalı kılmak için araç ve yöntemlerini sık sık güncelliyor.

Gezi’nin antitezi

F tipi nasıl ki tutsakları paramparça etmek ve yalnızlaştırmak için yapılmışsa, benzer bir yalnızlaştırma ve parçalama çabasının hayatın her noktasında olduğunu söyleyebiliriz. Özellikle Gezi sonrasında, Gezi’nin kazanımlarının kalıcılığını önlemek ve mümkünse o dinamiği, o biriken enerjiyi tasfiye etmek için, egemen sınıflar özel bir hazırlık ve yönelim içine girdi. Örneğin geçmişte de devletin politik yönelimlerine paralel biçimde hareket eden paramiliter güçler vardı. Ancak bugün, özellikle de Gezi sonrasında toplumsal muhalefetin ortaya çıktığı her noktada ona müdahale edebilecek nicelikte, potansiyel ve kapasitede paramiliter güçler örgütlenmiş durumda. Erdoğan’ın “her esnaf bir alperendir” tanımlaması da bu kapsamda ele alınmalıdır. Gerçekte bu, Gezi’nin antitezidir. Haziran direnişi hayatın her noktasında alternatif geliştirmekse, her esnafın alperen ilan edilmesi ve muhalefetin çıktığı her noktada linçler vb. ile baskılanmaya çalışılması, Haziran’ın anti-tezidir. Bu aynı zamanda Haziran’ın, birleşik mücadelenin, sınıfsal duruşun önemini göstergesidir.

İşte bu şekilde bir karşı karşıya geliş söz konu-

suyken, yani Haziran hayatı örgütlemeye, karşıt güçler ise hayatı baskılamaya çalışırken, egemen sınıflar bununla yetinmedi ve daha stratejik daha etkili bir hamle yaptı. İlericilerin, demokratların, devrimcilerin, yurtseverlerin toplandığı bir alanı bombaladı. Halkın aklı, rehberi, hafızası, tutkalı niteliğindeki örgütlü güçler hedef alındı. Bundan amaçlanan sadece fiziki kayıp, yani 100 küsur kişi eksilmemiz değildir. Bu saldırıdan daha uzun erimli ve kalıcı beklentiler söz konusudur.

Ankara saldırısını kimler, neden yaptı?

Tam da bu noktada hala emperyalistlerin, tekellerin bir şeylere karar verdiğine, bunun için her yola başvurduğuna, faşizmin tekellerin şiddeti olduğuna inanıyorsak, ekonomi politikten bahsetmek durumundayız. Dünya ölçeğinde gelişmeler var. Herkes krizden bahsediyor ve uluslararası tekeller tarafından stratejik hamleler yapılıyor. Son olarak 6 Ekim'de Pasifik'e kıyısı olan ve aralarında ABD'nin, Japonya'nın, Kanada'nın ve Avustralya'nın olduğu 12 ülke, Transpasifik Ticaret ve Yatırım Anlaşması'nı imzaladı. Aralarındaki ticari bariyerleri kaldırdı. Ortak standartlar oluşturdu. Dünya ticaretinin yüzde 40'ını kapsayacak bu anlaşmanın yeni bloklamalara, gerilimlere vb. sebep olacağından söz ediyor. Bunun yanında henüz imzalanmamış da olsa AB ve ABD arasında çevre ülkeleri de kapsamı beklenen Transatlantik Ticaret ve Yatırım Anlaşması'nın hazırlıkları devam ediyor. Henüz ayrıntılar ortaya çıkmamış olsa da, bunun nasıl bir saldırı hazırlığı olduğunun bilincinde olan Avrupa gençliği ve işçi sınıfı protestolara başlamış durumda. Bu tabloya eşlik eden bir diğer gelişme de dünyayı ucuz ürüne boğan Çin'in politika değişikliğiyle, iç tüketimi artıracak bir sürece girmesidir.

Dünyada bu türden arayışlar, bloklamalar ve gerilimler yaşanırken, Türkiyeli egemenlerin bu sürecin dışında olması düşünülemez. Onlar da yeni saldırılara, hak gasplarına hazırlanıyor. AKP'nin 13 yıl boyunca sağladığı avantajlardan geri düşmemek

ve hatta yeni hamlelerle krizin yükünü emekçi halkların sırtına yıkmak için hazırlık yapıyor; büyük koalisyondan söz ediyor, reform (gerçekte talep) listesi yayınlıyor, tahammüllerinin kalmadığını ve acele edilmesi gerektiğini dillendiriyor.

İşte böyle bir süreçte, haber vererek gelmekte olan baskı ve sömürü dalgasına itiraz edebilecek, karşı duracak ve halka siyasi geçekleri anlatabilecek devrimci-öncü güçleri ezmek istediler. Toplumun aklına, beynine yol gösterici gücüne saldırdılar. Amaçları yalnızca fiziki kayıp değildi. Bu tür saldırılar sonrasında deyim yerindeyse siyasal ve ideolojik bir travmanın da yaşanabileceğini biliyorlar. Bu bağlamda da saldırının artçı sarsıntıları eşliğinde, öz güvenini kaybetmiş, azla yetinen, günü kurtaran ve giderek duruşunu sisteme doğru büken bir eğilimin oluşması amaçlandı. Kaldı ki solda bu türden bir eğilim, bir süredir önemli oranda vardı. Ve bu saldırının değerlendirilmesine de yansdı.

Gerçekleri görünür kılmak ve toz dumanı dağıtmak

Saldırı sonrasında tam bir toz-duman söz konusu. Egemen sınıfların bilinçli manipülasyonları, soldan da gelse yanılığın içeren saptamalarla ve kişiselleş-

Mücadelede karşı duruş, itiraz ilk koşuldur, ancak tek başına yeterli değildir. Başarı için itiraza alternatif de eklenmek durumundadır. Gezi bu açıdan çok özel bir örnektir. Hatırlanacak olursa, sokağa dökülen yüz binler, hem dövüşülmüş hem de komün kurulmuş, alternatif yaşam örnekleri ortaya konmuştu.

tirilmiş değerlendirmelerle iç içe geçmiş durumda. Bu tablonun oluşumunda, solda bu tür eylemler sonrasında, "bu kimlerin ihtiyacıdır; hangi politika-

ların devamıdır?” diye soran sınıfsal bakış açısının büyük oranda yitirilmiş olmasının da rolü var.

Toplam resme baktığımızda, “Kim yaptı, neden yaptı diye sormayın, bu tür sorulara fazlaca kafa yormak sakıncalıdır” diyen de, saldırının AKP tarafından oy artırmak için yapıldığını söyleyen de, AKP’yi zora sokmak için böyle bir eylemin IŞİD tarafından gerçekleştirildiği değerlendirilmesini yapanlar da oluyor. Gerçekte ise, böyle bir eylemin oy

vesinde devlet/AKP tarafından IŞİD’lilere yaptırılan bir eylemdir.

Devrimcilere, toz dumanın ve kişiselleştirmenin üzerine fener tutmak yakışı

Dikkat edilirse, mevcut tabloya ve gerçekliğe rağmen solda ısrarla resmi ve açığı daraltıp kişiselleştirenler, meseleyi Erdoğan’ın 400 (veya 550) milletvekili beklentisiyle açıklayanlar, Saray gladyosundan söz edenler oluyor.

Halbuki Türkiye’de yaklaşık 70 yıldır emperyalizmin gizli işgali ve buna eşlik eden faşizm var. Faşizm, bu süreçte cunta dönemleri dahil sürekli olarak güncellenmiş ve artık Çatlı, Kırıcı gibilerin kullanıldığı gizli saklı iş yapma dönemi aşılmış, devlet tepeden tırnağa gladyolaşmıştır. Dikkat edilirse, bir ev baskınında bile kar maskeli özel kuvvetler kullanılmaktadır. Dün gladyonun yaptığını bugün devletin yasal organları yapmaktadır. Buna rağmen “Saray gladyosu” dediğimizde, o koca gladyo dururken, bir avuç “çürük elma”dan bahsetmiş gibi oluruz.

İşte gerçeklik buyken, özel gayretlerle yaratılan bir toz-duman eşliğinde katiller de, devlet de, sistem de kişiselleştiriliyor. Veya ısrarla o toz duman içinde kalarak arayışını sürdüren kesimler oluyor. Halbuki devrimcilere, o toz dumanın o kişiselleştirmenin üzerine fener tutmak yakışı.

Artık karar vermek durumundayız, ya bir şeyleri kişiselleştirip, magazinleştirip o toz duman içinde biz de boğulacağız; ya da karanlığın yüzüne fener tutup sistemi ve gerçek katilleri görünür kılacağız.

Evet, zorunluluklar söz konusu. Ancak zorunlulukların esiri olamayız. Zorunluluklar, doğada da toplumda da var; bu nedenle “özgürlük zorunlulukların bilincine varmaktır” denildi. Biz azla, günü kurtaran politikalarla yetinemeyiz; “hiç yoktan iyidir” diyemeyiz; Ehveni şer davranamayız. Dostu da düşmanı da sınıfsal ölçeklerle ayırmak durumundayız. Bizim kardeşlerimiz bellidir; ezilenlerdir. Biz, katillerle beraber yas tutamayız. Onların ilan ettiği yası reddedip, isyan ediyoruz.

Türkiye’de yaklaşık 70 yıldır emperyalizmin gizli işgali ve buna eşlik eden faşizm var. Faşizm, bu süreçte cunta dönemleri dahil sürekli olarak güncellenmiş ve artık Çatlı, Kırıcı gibilerin kullanıldığı gizli saklı iş yapma dönemi aşılmış, devlet tepeden tırnağa gladyolaşmıştır. Dün gladyonun yaptığını bugün devletin yasal organları yapmaktadır.

artışı sağlamayacağını hemen herkes biliyor. Hatta diyebiliriz ki 1 Kasım seçimleri sonrasında neyin, nasıl olacağı büyük oranda bugünden yani sandık sonuçları beklenmeden kararlaştırılmış durumda. HDP dahil, meclise girme potansiyeli taşıyan tüm partiler ve egemenler “büyük koalisyon”dan bahsediyor. Dolayısıyla aslında oy meselesine, egemen sınıflar tarafından da uğrunda katliam yapılabilecek düzeyde bir önem atfedilmiyor.

Bu süreçte IŞİD’in AKP’ye karşı eylem yapması, çeşitli açılardan gerçekçi görünmüyor. Ortadoğu’daki tüm gelişmelere rağmen AKP ısrarla IŞİD’e saldırıyor, bırakalım çatışmayı aralarında önemli bir gerilimden bile söz edilemez.

Evet, eylemi IŞİD kadroları yaptı; ama eylem IŞİD eylemi değil, egemen sınıfların ihtiyacı çerçeve-

Ankara Katliamı

Ankara Katliamı'nın Faili Faşizmdir/AKP'dir

AKP/Saray bir yönetememe krizi içerisinde. 13 yıllık bilanço makyajı akıtarak altındaki gerçekleri ortaya çıkarmış, AKP'nin elinde halka karşı uygulayacağı sindirme ve şiddetin dışında pek fazla aracın kalmadığını göstermiştir. Bu süreç seçimden hangi sonuç çıkarsa çıksın, hak gaspları, baskı ve katliamlarla sürecektir.

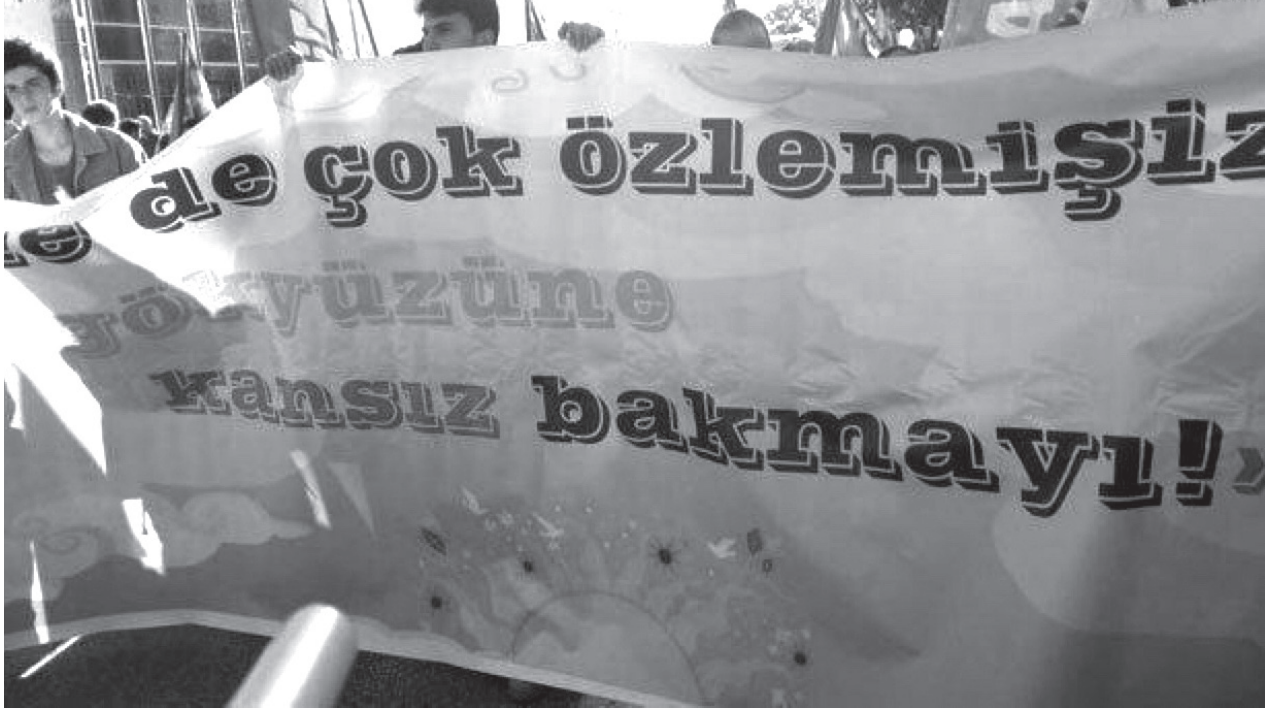
Ateşlerde yandık
Kül olduk
Savrulduk,
Yel olduk
Özgürlüğe giden yelkenlere
Acıların sultasında da
Bıçak sırtında da yaşamayı öğrettiler bize
Ancak
Sorsan insan ne zaman ölür diye
Derim ki
Yaşama gözlerini kapadığında değil
Haksızlığa gözlerini yumduğunda
Hayır...
Hayır...
Onlar Ölmediler...

Yarın geç olmasın diye bugünden yapacaklarımız var diyerek sokağa çıkan bu ülkenin güzel yürekli onbinlerce insanının “emek, demokrasi ve barış mitingi” için bulunduğu Ankara Tren Garı önünde iki bomba karanlık güçler tarafından ard arda patlatıldı.

Türkiye devrimci mücadele tarihinin en kanlı katliamı gerçekleştirildi. 100'ü aşkın yitirdiğimiz canımız, yüzlerce yaralımız...

Bizler böylesi katliamları kimlerin düzenleyeceğini 77 1 Mayıs'ından, 16 Mart'tan, Roboski'den, Diyarbakır'dan, Suruç'tan biliyoruz.

Devlet emekçi sınıflar üzerindeki baskıyı sürdürme ve hakim azınlığın iktidarını sürekli kılma aracıdır. Türkiye'de 1950'lerden bu yana faşist niteliklerle halka karşı donanmış, 12 Mart ve 12 Eylül gibi halka karşı darbeler yaparak binlerce insanı katleden, sindiren bir devlet mekanizması mevcuttur. 13 yıllık AKP dönemiyle bu faşist nitelikleri güncellenerek dönemin ihtiyacına uygun konumlandırılmıştır. Ankara'da ortaya çıkan tablo bunun en somut örneğidir. Katliamın hemen ardından yaralı insanların üzerine polis ve TOMA'larla, gaz

ve plastik mermi sıkarak saldırılması katliamın gerçek faillerini de göstermektedir.

AKP/Saray, Suriye politikasıyla ülkeyi bir bataklığa sürüklerken IŞİD, ÖSO vb. yapıları teçizatlandırmıştır. Cihatçı çeteleri, paramiliter güçleri gibi MİT vb üzerinden kullanabilmektedir. Kontrgerillayı tasfiye etmek şöyle dursun kendi kontrgerillasını oluşturmuştur. Ayrıca Osmanlı Ocakları vb üzerinden yeni paramiliterler de yetiştirmektedir.

Son birkaç ayda meydana gelen canlı bomba eylemlerine bakıldığında, AKP ve Saray'a muhalefet eden Türkiye'deki devrimci-demokrat ve yurtsever kesimlerin hedefe konduğu görülmektedir. Diyarbakır, Suruç, Ankara bunun en büyük göstergesidir. Bu nedenle ortada herhangi bir güvenlik zaafiyeti de söz konusu değildir. Tam tersine devlet kaynaklı halka yönelik bir katliam söz konusudur.

AKP döneminde Türkiye'nin en büyük işçi katliamının, en büyük doğa katliamının, en büyük kitle katliamının, en büyük yolsuzluk, soygun ve talanın yaşanmış olması, Kürt halkına yönelik katliamların artması, kadın cinayetlerinin ve alevilere yönelik hak gasplarının artması AKP'nin halka karşı bugüne kadar konumlanmış yapılar arasında başı çektiğini göstermektedir.

AKP/Saray bir yönetememe krizi içerisinde. 13 yıllık bilanço makyajı akıtarak altındaki gerçekleri ortaya çıkarmış, AKP'nin elinde halka karşı uygulayacağı sindirme ve şiddetin dışında pek fazla aracın kalmadığını göstermiştir. Bu süreç seçimden hangi sonuç çıkarsa çıksın, hak gaspları, baskı ve katliamlarla sürecektir. Devrimciler açısından bu öngörüyle mücadele hattı çizmek bir zorunluluk halini almaktadır. Halkın güvenliğini sağlamak da ancak faşizme ve emperyalizme karşı mücadeleyle mümkün olacaktır.

Acımız ve öfkemiz büyüktür. Tüm halkımızın ve hepimizin başı sağolsun. Hesaplaşma günü mahşere kalmayacaktır. Gidenlerimizin yerini boş bırakmayacak, onların uğruna bedel ödedikleri değerleri yaşatacak, faşizmden mutlaka hesap soracağız.

Devrim Şehitleri Ölümsüzdür!

Ankara Katliamını Unutmayacağız!

Hesap Soracağız!

**10 Ekim 2015
Devrimci Hareket**

Ankara Katliamı

Veysel'e Mektup

Burak Yücel

*Dokuz yaşında öğretmenine
ders veren*

*Hiçbir müfredatın
kampsamına sığmayan
Esmer güvercinim.*

*Kanatlarındaki baharı
Beklemeyeceğiz sonsuza dek
Ve sınıfsal muhasebe
kalmayacak mahşere kadar.*

Canım Veysel'im;

O kan deryasının ardından değil, çok başka bir zamanda başka duygularla yazılmalıydı bu mektup. Sen o meraklı gözlerinle gülümseyerek okumalıydın dizeleri.

Olmadı. Yine kan sıçrattılar en güzel düşlerimize. Teslim almak için yan yana gelmelerimizdeki gülüşü, sarılmalarımızı, omuz omuza değişimizdeki sıcaklığı ve güveni, yine gerçek mesleklerini icra ettiler; katilliği. Onlar ne yaparsa yapsın Veysel, engelleyemezler bizim, bir şiirin dizelerinden suyunu içip çelikleşen sevgimizi.

“Söylesene Vera / Çocuklara sıkılan hangi kurşun kahpe değildir?” demişti Nazım. Sen bu şiiri hiç okumadın belki. Belki Nazım'ın ismini hiç duymadın Veysel'im. Yüreğimin acıyan, kanayan, dik duran, teslim olmayan yanı.

Yaşın elvermedi çünkü Nazım'ın, Neruda'nın, Aragon'un şiirlerini okumaya. İmgelerle büyümeye, “gövdeni yüreğinle kırbaçla” maya. [1] İnsanlığı kendi hesaplarında bir rakam, sömürü dünyalarında bir aparat, alçaklıklarında bir dolgu malzemesi olarak görenler izin vermedi gökyüzüne kansız bakabilmemize.

Biz ki onların insanlığa ne denli düşman olduğunu Ahmed Arif'in dizelerinden öğrendik. Görüşmecilerimizin yeşil soğan göndermesinden, cigaraların karanfil kokmasından. Ki Ahmed Arif, senin gibi bebelerimize ithaf etmişti o destanı:

“Bunlar,

Engerekler ve çıyanlardır,

Bunlar,

Aşımıza, ekmeğimize

Göz koyanlardır,

Tanı bunları,

Tanı da büyü...

Bu, namustur

Künyemize kazınmış,

Bu da sabır,

Ağulardan süzölmüş.

Sarıll bunlara

Sarıll da büyü..." demişti.

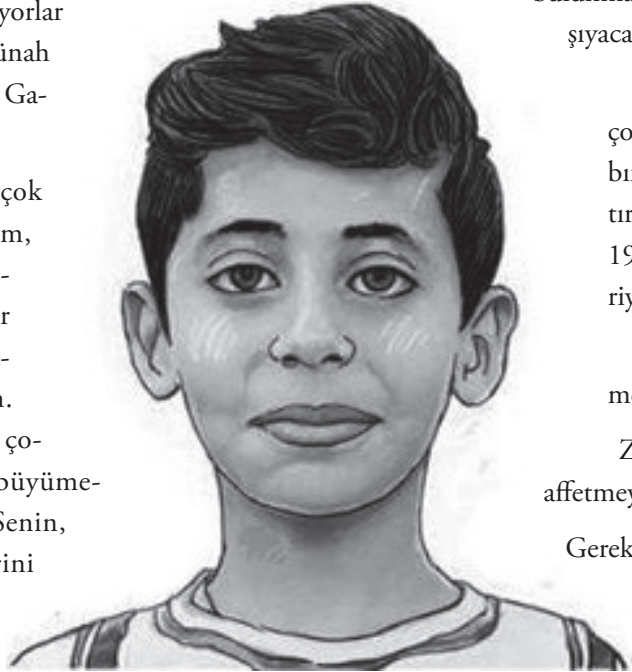
Korkunç hesaplar içindeler bugünün eli kanlıları Veysel'im. Kolay değil işleri. Büyük bir savaşa hazırlanmak petrolün bağı Ortadoğuda. Jandarmalık ve koşulsuz hizmet etmek akbabalara. Haa bir de avdan geriye kalanları didikleme kanlı gagalarıyla.

18'ine varanları yem etmek 'milli menfaat' ve 'ulusal birlik' martavallarına. İşleri zor Veysel'im. Hele herşey bu kadar ayan beyan ortadayken. Ve milyonlarla ifade edilen bir halk varken.

Ellerinde yok sopadan, silahtan ve bombadan başka bir çareleri. Uçurumun derinliğini farketmiş daha fazla sarılıyorlar zulmün zincirlerine. 9'undan 90'ındakine kadar koyuyorlar hepimizi hedef tahtasına.

Hemen her katilin yaptığı gibi, karanfillerle gidiyorlar cinayet mahaline. Günah çıkarıyorlar Ankara Garı'nın kapısında.

Oysa biz onları çok iyi tanıyoruz Veysel'im, hiçbir maskenin gizleyemediği, hiçbir kamuflejin saklayamadığı icraatlarından. Senin yaşında nice çocuğumuzun babasız büyümesine sebeptir onlar. Senin, evinde minicik ellerini ısıttığın kömüre kan dö-

(1) Nihat Behram, Haykır Acını Ey Halk

kenlerdir. Soma'yı dağılmayan kara bulutların altına gömenlerdir.

Biz nasıl bilmeyelim onları Veysel'im. Onlar senin gibi nice Veysel'lerimizi parmak uçlarımızdan çalanlardır. Adlarının Kenan, Turgut, Süleyman ya da Tansu olmadığına bakma sen bugün. Tarihsel ve sınıfsal bir kan bağı vardır aralarında, zulmün mimarı olmak noktasında.

Bizim de tarihsel ve sınıfsal kan bağlarımız vardır Veysel'im. Bu küçük yaşına rağmen senin de var. Biliyorum tam anlayamadın ne demek istediğimi. Sorgulayan bakışlarından belli. Anlatayım küçüğüm.

Veysel Güney'lerimiz var mesela bizim. Senin, benim, bizim Veysel Güney'lerimiz...

11 Haziran 1981'den beri bize uzak yıldızlardan göz kırpan Veysel'lerimiz. Son gecesinde hücrelerine giren yarasalara: "Salıncak bu akşam mı kurulacak?" diyebilecek kadar sakin ve onurlu Veysel'lerimiz var.

"Mezarımı yol üstünde kazsınlar. Üzerine yıldızlı bir yumruk yapsınlar" diyebilecek kadar metanetli ve yiğit Veysel'lerimiz var.

Biz seni hep onları hatırladığımız gibi hatırlayacak ve yaşatacağız. Senin o gün Ankara'da bulunmana sebep tüm değerleri ısrarla taşıyacağız.

Vakit geç oldu yüreği büyük çocuk. Seni daha fazla uykusuz bırakmam. Bu mektubun son satırlarını Veysel Güney ağabeyimiz 1981'de yazmıştı. Sana onun sözleriyle veda edeyim:

"Yeniden dirilip döneceğiz er meydanlarına

Zaman köhne düzenin cellatlarını affetmeyecek

Gerek kalmaz savaş ilanlarına

Erlerimiz fazla laf etmeyecek"...

Ankara Katliamı

Ankara'nın Güzel Yürekli Kuşları

Özgür Irmak

*“Günler ağır.
Günler ölüm haberleriyle geliyor.
Düşman haşin zalim ve kurnaz.
Ölüyor çarpışarak insanlarımız
— halbuki nasıl hakketmişlerdi
yaşamayı —
ölüyor insanlarımız
— ne kadar çok —
sanki şarkılar ve bayraklarla
bir bayram günü
nümayişe çıktılar
öyle genç ve fütursuz...”*

Ankara'nın ortayerinde bu coğrafyanın güzel yürekli insanlarının yanına geldiği bir alanda, kan emici yarasaların çılgılığıyla geldi hainliğin sesi. Ve bir kuş sürüsü havalandı bizlere bakarak, özlemlerini bırakarak, özlediğimiz yarınlarda buluşmak üzere.

7'den 70'eydiler... Kanatlandılar yüreklerinin yüklerini koyup avuçlarımıza, acı bir haykırıyla. Kanatlarındaki baharı onlardan çalan hain pusuya bakarak havalandılar. Düşlerini gerçek kılma andını kanlarıyla yazarak. Bizler okuduk o andı. Tüm sevdiklerine vedaydı bakışları.

Umuttu onlar. Deniz'di, Önder'di, Dicle'ydi, Veysel'di. Daha nice dopdolu yürekti. Emekçi semtlerin sokaklarına tadını, dokusunu, ruhunu veren, şenliği getiren cıvıl cıvıl kuşlarıydı onlar. Vardiyaların, sıraların, atölyelerin, amfilerin, ovaların, dağların, ayrı dillerin, ayrı tenlerin aynı türküleriydi onlar. Kadındı, erkekti, kürttü, türktü, aleviydi, sünniydi, ateistti, işçiydi, memurdu, köylüydü, öğrenciydi, esnaftı onlar. Yüreği insan sevgisiyle zengin, tek vücut binbir yürekti. Dilsizlerin dili, elsizlerin eli, sesi ve benliği, yok sayılanların haklı haykırışıydı onlar; halkın vicdanıydı/aklıydı.

Halkın vicdanına, aklına kastettiler.

Günler ağır. Bu ağır günlerin yükünü taşımaya yeminliyiz. Sözümüz var, o güzel bakışlı kuşlara. Özgürlüğe çırpılan kanatlara sözümüz var. Gidenlerin düşlerine leke düşürmemek için daha bir itinayla yürünecek yollar. Saflar sıklaştırılacak. Daha da ustalaşacağız dostu düşmandan ayırmakta. Ucuz sözlere kanmayacağız. “Barış” arayacaksak eğer, “hangi barış”, “kimin barışı” soracağız. Onların barışı bizi katletmekten geçiyorsa, bizim barışımızda onlardan hesap sormaktan, mücadele etmekten geçecek. “Barış”ın

da sınıfsal bir karşılığı var, özgürlük, demokrasi ve eşitlik kavramları gibi. Bunu biliyoruz.

Giden kuşlarımız yürek iklimimizde fırtınalar kopardılar. Bizlerin gönül bahçesine binbir tohum ektiler gidişleriyle. O tohumlara cansuyu verdi gülüşleri. Yüreğimizde görünmez enerjiler mayaladılar. Kabına sığmaz oldu yüreklerimiz. Bir insandan kaç insan çıkar sorusunun “sonsuz” olduğunu öğrettiler. “Zor” unlu koşullarda insanın kaldıracağı yükün sınırı olmadığını, gidenlerimizin hayal bahçelerini boş bırakmamak için daha çok yük almanın gerekliliğini bizlere gidişleriyle gösterdiler. O güzel yürekli özgürlük kuşlarının, yarının güzel yürekli insanlarına bırakmak istedikleri özgür dünya, şimdi bizim omuzlarımızda. Elimizde nöbet değişiminden kalma miting meydanının kanlı bayrağı var. Unutmayacağız hiçbir olanı. İçimizdeki ağrıyı öfkeyle bütünleyip, ölümsüzlüğe uğurladığımız kuşlarımızın düşlerini doğan güneşe nakşedeceğiz hergün.

Katliamlar, halkın umudunu yormak ve onu teslim almak için yapılır. Eğer halkın umudu yorgun düşerse, halkı sömürülecek, suyu sıkılacak bir aparat olarak gören zalimler, iktidarlarını sağlamlaştırma adına daha fazla kan döker. Bu şekilde sonuç aldıklarına inanırlar.

Katliamlarla, yeni baskı ve sömürü yasalarını hayata geçirecek zeminler yaratmaya çalışırlar. Halkı katlederek, sindirerek, halkı hafızasız kılmaya çalışırlar. Bu coğrafyanın devrimci-demokrat ve yurtseverleri halkın hafızasıdır. Tarihsel bağları dünden bugüne taşıyan halkalarıdır. Devrimci, demokrat, yurtsever emekçilerin hedef seçilmesi tesadüf değildir. Patlayan her bomba halkı kör, sağır, dilsiz ve bilinçsiz kılmak içindir.

Baskı, tutuklama, infaz ve katliam, ideolojik hiçleştirme ve boyun eğdirme aygıtlarının yetmediği yerde devreye girer. Eğer bilinçlere takmaya çalıştıkları kelepçeler tarihsel devrimci bakış açısıyla parçalanıyorsa, bileklere metalinden konmak istenir. Halkın hafızası halktan koparılıp dört duvar arasına hapsolmek istenir. Bu yetmiyorsa, fiziki varlığı ortadan kaldırılarak, yok edilerek halka korku salmak amaçlanır. Bu sömürünün olduğu her yerde böyledir. Tıpkı tecritte tutulan Raf militanı Ulrike Meinhof’un Alman devleti tarafından hücrelerinde katledilmesi gibi.

Ancak katillerin şahının hesaba katmadığı bir şey vardır. Tarihsel akış, tek tek kişilerin varlığı dışında sınıfsal bir kimliği, duruşu ve ortak akli işaret eder. Bu nedenle devrimci yüreklerin yaşam pratiği ve eylemi, halkın haklı ve meşru kavgasında, sınıf savaşımında toplanır.

Bizler Spartaküs’ü, Pirsultan’ı, Bedrettin’i, Mustafa Suphi’yi, Deniz’i, Mahir’i, İbo’yu, Mazlum’u birbirine bağlar ve onların ayak izlerinden geliriz Ali İsmail’e, Ethem’e ve Berkin’e. Suroç’ta halkların kardeşliğidir parçalanmak istenen. Kürtçe bir ağıda dönüşür Cizre hepimizin yüreğinde. Buzdolabına koyduğumuz canlarımız, zulmün onursuzluğudur, bizimse onurumuz. Soma’nın kömür karasıdır alnımızdaki ortak yazı. Bundandır kopmaz bağlarla bağlıdır, sınıf kardeşliğinin güçlü bilekleri birbirine. Bundandır unutmaz halkın hafızası dostu da, düşmanı da. Soma’nın yetimi elbet anlayacak Cizre’deki öksüzü ve Ankara bir yemine dönüşecek hafızamızda. Anımsayıp o günü;

“Günler ağır.

Günler ölüm haberleriyle geliyor.
En güzel dünyaları yaktık ellerimizle
ve gözümüzde kaybettik ağlamayı :
bizi bir parça hazin ve dimdik bırakıp
gözyaşlarımız gittiler
ve bundan dolayı
biz unuttuk bağışlamayı...” diyeceğiz

Musolini’nin, Hitler’in bugünkü artıklarını, halkın nihai adaletiyle karşılayacak, geleceğin güzel yürekli kuşlarına borcumuzu ödeyeceğiz. Gezi Amed, Amed Gezi olacak. Halklar barışı sosyalizmi yaratırken inşa edecek. Yeryüzüne nihai “barış”, geleceğe uğurladığımız kuş sürülerinin açtığı sınıfsız, sömürsüz, özgür dünyanın yolundan dikenli tellere, katliamlara inat yürüyen milyonların elleriyle gelecek. Ve büyük ustanın dediği gibi;

“Varılacak yere kan içinde varılacaktır.

Ve zafer
artık hiçbir şeyi affetmeyecek kadar
tırnakla sökülüp
koparılacaktır...”
(N. Hikmet)

Ankara Katliamı

Üzgün Olmaktansa Öfkeli Olmayı Tercih Ederim*

Abidin Ceylan

*Önümüzdeki süreç
faşist katliamların ve
saldırıların süreklileşeceği,
ezilenlerin mücadelesinin
bastırılması adına
her türlü zor araçlarının
uygulanacağı
günlere gebe.*

7 Haziran Seçimi sonuçları itibariyle egemenlerin yönetememe krizini “sandık meşruiyeti” anlamında da daraltmış, derinleştirmiştir. Suruç Katliamı’yla fitili ateşlenen terörcü diktatörlük; sokağın, muhalefetin gücünü baskılayarak kendine alan açma atraksiyonlarında faşizmin açık yüzünü kamufflamaya dahi ihtiyaç duyamayacak boyutlarıyla gözler önüne sermiştir. 10 Ekim’de yaşanan katliam bu dizginsiz faşizmin iktidarını sürdürmek için neleri göze alabileceğinin korkunç boyutlarını bir kez daha gösterdi bizlere.

Bir proje partisi olarak neoliberal politikaların Türkiye temsilcisi AKP 13 yıllık iktidarının özelde 2008 sonrası döneminde faşizmin yukardan aşağıya kitle tabanı oluşturma manevralarını uygulamaya soktu. Emperyalist kampın Ortadoğu üzerinde yaşadığı kriz derinleştikçe “istikrar” ekonomisinde çatlaklar, siyasal düzlemde paylaşım savaşları ayyuka çıkmaya başladı. Cemaatle yaşanan krizle gözler önüne serilen paylaş(a-ma)ma sorunu AKP’yle birlikte yükselen sermaye grubu “Anadolu Kaplanları”nda da memnuniyetsizliklere kıpırdanmalara neden oluyordu.

Rant ve doğa talanı ile beslenen AKP’nin turizm-inşaat-tekstil sac ayakları üzerine kurulu, rant için sermaye adına istikrar ekonomisinin, önüne çıkan Gezi Direnişi, beraberrinde bir dizi kırılmayı da yaşattı. Toplumsal muhalefetin alanlara, sokaklara güçlü dönüşü AKP açısından kendi paramiliter güçlerinin de sokakta var olma zamanının geldiğine işaret etmekteydi.

Tüm bu tablo içerisinde 7 Haziran sonrası süreç fiili iktidarın sürdürülebilirliği açısından iç savaş koşullarının ve açık faşist diktatörlüğün kırbağıyla tahkim edilmeye çalışıldı. Terörü lanetleme adı altında sokağa

sürülen kitleler gerekli tabana ulaşamayınca içerisine sermaye gruplarından, çetelere varan miting organizasyonları, milliyetçi çeperi diri ve yedekte tutmanın argümanlarını var etme araçları olarak kullanıldı.

Tam da bu koşullarda 10 Ekim Emek, Barış, Demokrasi Mitingi toplumsal muhalefetin süreci doğru okuyarak içerik, zamanlama ve katılım anlamıyla örgütlediği güçlü ve atımlara gebe bir tavra işaret etmekteydi. Seçimlere 20 gün kala yaratılacak güçlü bir halk muhalefeti hem sürecin sokak ayağına hem de iklimdeki devlet terörünün yarattığı baskıcı havanın kırılmasına büyük katkılar sunacak bir eylemlilik olarak gerçekleşecekti.

10 Ekim mitinginin hedef alınması tariflediğimiz yönetememe krizinin faşizmin güncellenen metodlarıyla çözümlenme taktiklerinin karşılığı oldu. Toplumsal muhalefetin tümünü ötekileştirip tu kaka haline getirmek, bölücü/terörist zıvalamalarıyla linç etmeye çalışmak, aynı renge boyamak ve bu tek renkle tek cepheden mücadele etmek 12 Eylül mirasının AKP eliyle cilalanan yeni varyasyonudur.

Önümüzdeki süreç faşist katliamların ve saldırıların

sürelileşeceği, ezilenlerin mücadelesinin bastırılması adına her türlü zor araçlarının uygulanacağı günlere gebe. Faşizme karşı direnmek de, faşizme karşı dövüşmek de halklarımızın hafızasında tüm netliğiyle varlığını sürdürmektedir. Gün Diyarbakır Zindanları'ndan, Çorum'dan, Maraş'tan, Direniş Komiteleri'nden öğrendiklerimizi güne uyarlama hayatta yeniden üretme günüdür.

“Üstü-başı kan kokan, bir suç rejimi olan faşizm, bir direnişle karşılaştığında daha çok saldırganlaşır; bu, onun niteliği gereğidir. Ancak, böyle olması, edilgen/tepkisiz duruşlar karşısında çirkinliğinden bir şey yitireceği anlamına gelmez. Faşizm ile dövüşmeyerek, onun ne saldırganlığı ne de niteliği değiştirilebilir. Çok sınırlı olan demokratik imkanlar zorlanarak birtakım kazanımlar elde edilebilir (bu da bir mücadeledir); ancak, yapılması gereken şey, faşizmi yok etmektir. Başka türlü kurtulmanın imkanı yoktur. Faşizme karşı dövüşürken de taleplerimiz karşılanmış olmayacak; ama, faşizmi kökten yok edecek olan çözümün-devrimin-gerçekleşme imkanları büyümeye başlayacaktır. Bu, başlı başına bir kazanımdır.”**

*Ulrike Meinhof

**Themos Kornaros, Haydari Kampı

Faşizm Dersleri

Faşizmin Doğru Tanımına Dair Sınıfsal Veriler

*Yazılışı parlamenter
demokrasi okunuşu faşizm*

Gerçekte algı operasyonları da sınıflar savaşının bir alanıdır. Halkların yarınlıtılma eşiği yükseldikçe, bu eşiği aşmak üzere yöntemler çeşitlenip geliştirildi, derinleştirildi. Bugün faşizmin dahi salt şiddetle yetinmemesi, inceltilmiş araçların devreye sokulması, egemenlerin meşruiyet kaygısıyla doğrudan ilintilidir. Etkileme ve etkilenme grafiğindeki bu çeşitlenme ve değişim, devrimcilerin de yöntemlerini güncellemelerini, bu alanda yaratıcı olmalarını gerektiriyor.

İlk bakışta aşılamaz/yıkılamaz gibi görünen sistem karşısında, nerede ve nasıl durduğumuz; sonuç alabilme imkanlarımızın, dolayısıyla umudumuzun ve moralimizin üzerinde doğrudan etkili olur.

Yöntemin, duruş ve direnç tarzının eksikliği/yetersizliği, devletin yenilmezliği hatta geriletilemezliği intibanın oluşmasına, kalıcılaşmasına sebep olur. Benzer şekilde sistemin bir bütün halinde değişiminin yerine AKP'yle mücadelenin öne çıkarılması, hatta mücade-

lenin Erdoğan'ın şahsıyla mücadeleye dek daraltılması, devrimcilerin stratejik ufkunda bir soruna işaretler. Son zamanlarda solda yaygınlıkla gözlenen, ilke ve ölçülerin ikincilleşmesi, günü kurtarma adına konjonktürel güçlere yedeklenmenin öne çıkarılması bu nedenledir.

Yazılışı parlamenter demokrasi, Okunuşu faşizm

Rejim, sermayenin ihtiyaçlarına göre farklı biçimler alır, özü aynı kalır; sertliği, sınıflar mücadelesinin seyriyle paraleldir. Önemli olan nasıl yazılıp nasıl söylenirse söylenir, devlet biçiminin bizimki gibi ülkelerde değişmeyen karakterini doğru (faşizm diye) okuyabilmektir.

Çok partili sistemle beraber hükümetin onlarca kez değişmesinin yanında sınıfsal niteliği itibarıyla devlet biçiminin faşizm olarak okunması, bir yeni sömürge ka-

tabloyu doğru okumak için, güncel gelişmelere, ekonomiden siyasete, toplumdan kişilere çeşitli kesitler alıp incelemek doğru ve gereklidir. Ancak bu parçadan bütüne gidiş tarzı, bütünü parçadan (sistemi AKP'den, AKP'yi Erdoğan'dan) ibaret görmeye sebep olmamalıdır.

Tarihteki örnekleri itibarıyla söylersek; Mussolini, Hitler, K. Evren veya Erdoğan, sermayenin ihtiyaçları bağlamında kullanışlı bir araca dönüştüğü andan itibaren bir kişi olmaktan çıkmış, bir olguya, sistemden kopuk değerlendirilemeyecek bir kurumsal ögeye dönüşmüştür.

Sınıflar mücadelesi, yüklediği işleve göre bazen kişiyi bir kişi olmaktan öte noktalara taşır. Bu, ezilenlerin mücadelesinde de insanlık değerleri adına vardır. Örneğin Berkin, Hrant, Medeni vb. toplumsal mücadele içinde kazandıkları anlam ve bıraktıkları iz itibarıyla artık yalnızca birer kişi değildir; toplumsal itiraz öznelere, gelecek toplumun bugünkü kesitleri, **ezilenlerin sembol/özet isimlerindedir.**

Faşizm, Hükümet Değil Devlet Biçimidir

Erdoğan'ın şahsında somutlanmış otorite, kimlerin ihtiyacıdır?

Her iktidar döneminde halkın, öne çıkan uygulayıcılara, yürütme gücüne doğrudan tepki duyması, onlardan kurtulmayı öncelikli görmesi normaldir. Ne var ki mücadele daralıp hedef kişiselleştikende, örneğin Bush'tan sonra Obama'nın gelmesi gibi sistem tüm kurumları ve işleyişiyle yerinde kaldığı için, sevinç kısa sürmekte, hatta yaşanan rahatlama, gevşeme, egemen sınıflara sistemi güncelleyerek tahkim etme şansı vermektedir. Bu bağlamda, salt teorik analizler yapmış olmak için değil, mücadele edilen gücü doğru tanımak için AKP'nin ve Tayyip Erdoğan'ın temsil ettiği sermaye güçlerinin varlığından haberdar olmak, ülkede olup bitenin, Türkiyeli ve uluslararası tekellerle ilintisini kurmak, ve tüm bu ilişkileri görerek hareket etmek gerekiyor.

Ülker'in nasıl dünya devi olduğu; Kolin, Kalyon, Cengiz gibi şirketlerin kısa sürede nasıl büyüyüp palazlandığı

Ülker'in nasıl dünya devi olduğu; Kolin, Kalyon, Cengiz gibi şirketlerin kısa sürede nasıl büyüyüp palazlandığı görülmeden, Erdoğan'ın şahsında somutlanmış otoritenin kimlerin ihtiyacı olduğu anlaşılabilir veya eksik anlaşılır.

rakteridir. **Yeni sömürge, tekelleri itibarıyla de bağımlı bir ülkedir.** Bağımlı ülkenin tekellerinin, halka sus payı vererek şekli de olsa bir demokratik rejim oluşturma şansı yoktur. Sınıf ilişki ve çelişkileri, sürekli faşizm üretir.

Ülkemizde yapılan rejim ve başkanlık tartışmaları da bu kapsamdadır. Erdoğan'ın "ister beğenin ister beğenmeyin" dediği **fiili başkanlık**, faşizmin özgün bir biçimidir; Erdoğan'ın ihtiraslarını içerse de şahsi hesap ve beklentilerle sınırlı olmayan, sermayenin en saldırgan kesiminin tercihlerinin devlet biçiminde tezahür etmesidir.

Sistem kendini yeniler

Sistem, miadını dolduran araçlarını daha kullanışlı araçlarla ikame eder, kendini yeniler. Mevcut sınıfsal

görülmeyen, Erdoğan'ın şahsında somutlanmış otoritenin kimlerin ihtiyacı olduğu anlaşılabilir veya eksik anlaşılır.

Ekonominin hızla yavaşladığı, bölgede hemen tüm pazarlara ulaşma olanaklarının yitirildiği koşullarda, iktidara yakın olmak ve hukuksal hiçbir engelle sınırlanmamak, söz konusu sermaye kesimleri için büyük önem taşımaktadır. Bu bağlamda Erdoğan'da somutlanan iradede tekellerin rolü görmezden gelinmemelidir.

AKP, 13 yıllık iktidarında hemen her alanda kadrolaşırken, aynı zamanda faşizmin kurumlaşması ve giderek bir kitle tabanına sahip olacak şekilde güçlenerek yaygınlaşması sağlanmıştır. Bir darbeye ihtiyaç bırakmayacak şekilde yapılan bu düzenlemeler, nasıl yalnızca Erdoğan'ın ihtiyacı değilse; Yeşil Yol, 3. Köprü, Kanal İstanbul vb. projeler de kişisel bir ihtiyaca indirgenemez. Örneğin Yeşil Yol yapımında açılacak tünellerin yapılacak viyadüklerin ülke ekonomisine bir yararı yoktur; ama ihaleyi alan sermaye grubuna yararı çoktur. Bu ihalelerin, dolayısıyla da rantın ve talanın devamını isteyenler-

le Erdoğan'ın hesapları ve AKP'nin partisel çıkarları iç içe geçmiştir.

Cizre Laboratuvarında Faşizmin Tahlili

Bir süredir Cizre'de yaşananlar bir sistem dersidir; sistemin alternatif bir toplumsal yönelim karşısında neler yapabileceğinin, dolayısıyla alternatifin nerede ve nasıl aranması gerektiğinin göstergesidir; emperyalizmin Ortadoğu'da halklara karşı "terör" gerekçesiyle yaptığının, faşizm tarafından bir ilçede güncellenmesidir.

Bu konu sadece dayanışmayla geçirilemez. Üzerinde, neden-sonuç ilişkisi kurularak durulmalıdır. **Ne olduğu da ne olmadığı da tartışılmalıdır.** Cizre bir çeşit kesit/numune gibi alınıp incelendiğinde, faşizmin niteliğine ve bugün vardığı boyuta, dolayısıyla faşizme karşı mücadelenin neden ve nasıl güncellenmesi gerektiğine dair önemli ve öğretici verilere ulaşılır.

Cizre elbette direnişiyi de bir derstir ancak eksiktir. Mesele halkın zulme boyun eğmemesi, açlığa da ölüme de teslim olmaması ise, buna bölgede örnek çoktur.

Ama bu direncin alternatifine dönüştürülmesi konusunda bölgede de Cizre’de de bir sorun vardır. Eksiklik burada yaşanmaktadır.

Kiminle yan yana, kiminle de karşı karşıya gelinmesi gerektiği; kimden, neyin, nasıl isteneceği veya alınacağı; mücadelenin programatik boyutunu oluşturur, devrimde sınıfların mevzilenmesi, temel-tali ilişkisi bu programatik gereklilikler içinde belirlenir. Kısacası, dost-düşman tanımları, ittifakların içeriği, kapsamı ve ne denli geniş olabileceği, kimlerle olup kimlerle olamayacağı, keyfi veya duygusal bir olgu değil, programatik-ilkesel bir meseledir.

Cizre elbette direnişiyse de bir derstir anacak eksiktir. Mesele halkın zulme boyun eğmemesi, açlığa da ölüme de teslim olmaması ise, buna bölgede örnek çoktur. Ama bu direncin alternatifine dönüştürülmesi konusunda bölgede de Cizre’de de bir sorun vardır. Eksiklik burada yaşanmaktadır.

Cizre bir de bu temel gereklilikler çerçevesinde ele alınmalıdır. Orada gerçekte sistemin sınıfsal yüzü açığa çıkmış, Marksizmin antagonizma (sınıfsal uzlaşmazlık) tanımının neden uzlaşma paradigmasıyla ikame edilemeyeceği, somut biçimde deneysel olarak yaşamış, görülmüştür.

Cizre dersleri

Cizre dersleri doğru okunabilir ve doğa-kent savunmasından, emek mücadelesine, kimlik mücadelesinden parlamentoda temsil meselesine kadar her alana taşınabilirse, o bedeller boşa gitmemiş, halkların özgürleşmesi yolunda önemli bir rol oynamış olacaktır.

Sistem, tüm kurumları ve araçlarıyla bir bü-tündür; ölçekleri ve refleksi (kişisel veya duygusal değil) sınıfsaldır. Bu bağlamda alternatiften ne anlaşılması gerektiği, öz yönetimin, “yaptım oldu, artık ne hükümeti ne de yasaları tanımıyorum” diyerek hayata geçirilemeyeceği, bunun uzun ve zorlu

bir mücadele sürecinin ürünü olması gerektiği bilinmelidir. 1980 öncesinde mücadele içinde uygun zeminlerde hayata geçirilen Direniş Komiteleri’nin gelecek toplumun iktidar organlarının kendisi değil nüveleri olarak tanımlanması boşuna değildi. Bu tür geçişler bir bildiriyle, “ha” deyince olmuyor; planlı-programlı uzun erimli bir çalışmayı gerektiriyor.

1980 öncesinde sınıflar mücadelesi pratiğinden benzerlikler kurarak söylersek, Cizre’de Türk-Kürt çatışması yok, devletin Kürt halkının özgürlük taleplerini boğmak üzere bir ilçeyi abluka altına alarak her türlü silah ve araçla saldırısı var; bu saldırıya karşı halkın direnişi var.

Cizre, 12 Eylül’ün Fatsa’ya daha erken gelişini, yapılan nokta operasyonunu hatırlatıyor. Deyim yerindeyse, bugün de imha ve teslim alma yönündeki hamle ilkin Cizre’ye yapıldı. Devlet, alternatif perspektifli girişimlere karşı nasıl bir tutum takınacağını gösterdi. Cizre aynı zamanda sistemi, egemen sınıfları ve rejimini/faşizmi doğru anlamak, bu sınıfsal duruşun neden uzlaşmazlık üzerine bina edildiğini görebilmek açısından bir çeşit laboratuvar işlevi görmüştür.

Sistem sahiplerinin “Terör” denince ne anladığı ve bu konuda, tüm hükümet değişikliklerine rağmen nasıl bir devamlılık olduğu, salt “Terörle Mücadele Kanunu” üzerinden izlenebilir. 1991 yılında çıkarılan bu kanun, o günden beri sürekli olarak korundu, uygulandı ve ihtiyaca göre sık sık güncelendi. Sadece AKP döneminde bu yasada 20 ek ve değişiklik yapılmıştır. Ve bugün artık bir darbeye ihtiyaç bırakmayacak boyutta faşizm tahkim edilmiş, kurumlaşmış ve kitle tabanı yaratmıştır. Hayatın her noktasında faşizmle yüzleşme olasılığı, her an her noktada yanıt verebilecek bir örgütlülüğü gerektiriyor. Egemen sınıflar, sınıfsal duruşu itibarıyla bütün ülkeyi bir Cizre gibi görüyor. Ve her an her noktaya bu şekilde müdahale edebilecek araçlar ve yöntemler geliştiriyor. Bunun panzehiri, hem Cizre’yi sahiplenmek, yalnız bırakmamak hem de bu türden saldırıların sınıflar mücadelesinin yükseldiği her noktada yapılabileceği bilinciyle hareket etmektir.

Perspektif

Devrimci Siyaset mi, Reelpolitik mi?

Sistemi görünür kılmanın en etkili ve hatta zorunlu koşulu, sınıf bilincidir. Sınıf bilinci, sistemin tuzaklarına karşı bir güvence, ezilenlerin kardeşliği ve mücadelenin bütünlüğü için bir çeşit tutkaldır.

Üst üste gelen iki seçim süreci, Türkiye solunda büyümüş ve giderek yapısal nitelik kazanmaya başlayan bir eğilimi tüm ayrıntılarıyla dışavurmuştur. Reel siyaset adına, bugüne dek solda **bilinen ve biriken** ne varsa kenara konulup, günü kurtaran, **özgüvensiz ve yedeklenmeci** duruş temel alınır hale gelmiştir. Bugün seçim bağlamında yaşanmakta olanın anlamı budur. “*Nasıl olsa temel olanı yapamıyorum, başaramıyorum. O halde tali olana temel önem atfedip tüm imkanları oraya yığmalıyım,*” biçiminde özetlenebilecek duruş, Haziran’ın da içine sızarak Türkiye solunu büyük oranda etkisi altına almıştır.

Bir yerlere yedeklenerek var olan, **kendisi** dolayısıyla **özne** olamayan yapıların, tüm yumurtaları seçim sepetine doldurması biçimindeki sol eğilim giderek kapsam büyütüyor. Halbuki gerek Kürt sorununun çözümü gerekse halkların bir bütün halinde özgürlüğü için, **bağımsız güçlü bir devrimci hareket şarttır.**

Bugün geçiş hükümeti bir savaş hükümeti gibi işliyor. Salt bu bile, seçim ufkunu aşan bir duruşu ve mücadele perspektifini gerektiriyor. Bir taraftan seçimlerin yapılmayabileceği veya sonuçları etkileyecek müdahale ve düzenlemelerin olabileceği söyleniyor, diğer taraftan tüm yumurtalar seçim sepetine dolduruluyor. Diyelim ki seçim yapılmadı, ki olasılık dahilindedir. Buna toplumsal muhalefet güçleri ve önderlik sorumluluğu taşıyanlar ne kadar hazır? Kast ettiğimiz budur. Mücadeleyi parçalamadan bütünlüklü biçimde değerlendiren, buna göre hazırlanıp konumlanan bir harekete süratle ihtiyaç vardır.

Toplumsal muhalefetin başarısı, sürecin dolayısıyla faşizmin ve tehdidinin doğru okunmasından geçiyor. Bugün hâlâ faşizm ile parlamenter rejim arasındaki farkın görülmediğinden söz edip, hem faşizmi

bir hükümet biçimine indirgeyen hem de faşizmin ülkemizde olduğu gibi parlamenter ve hatta sürekli olabileceğini iskalayan arkadaşlarımız var. Bu durum bizi, toplumsal muhalefetin **aklı ve rehberi** olması gereken devrimci sol güçler adına kaygılandırıyor. Çünkü tek yanlı bakış ve biçimsel değerlendirmeler, tek yanlı ve biçimsel çözümü beraberinde getiriyor. Örneğin bugün, toplumda yaygınlaşan, “insanların ölmemesi” beklentisine denk şekilde bir ateşkes veya çatışmasızlık gündeme gelebilir. Ancak bunu “barış”la karıştırmak gerekiyor. Barış, daha farklı tartışılması gereken bir konudur.

Bugün geçiş hükümeti bir savaş hükümeti gibi işliyor. Salt bu bile, seçim ufkunu aşan bir duruşu ve mücadele perspektifini gerektiriyor.

Devrimci siyaset yerini reel siyasete bırakmış

Son dönemlerde deyim yerindeyse Türkiye’de devrimcilerin yerini reel siyasetçiler almış; diğer bir ifadeyle **devrimci siyaset yerini reel siyasete bırakmış**. Zorunluluklar bizi belirlenir hale gelmiş; solun büyük çoğunluğu, zorunluluklarla düşünüp zorunluluklarla hareket ediyor. Bu durum, süreci okurken, duruşumuzu tayin ederken devlet-toplum ilişkisine, sınıf ilişki ve çelişmelerine bakmak yerine, güncel meselelerden ve buna dayalı zorunluluklardan hareketle duruşumuzu tayin ediyor olmamızdan kaynaklanıyor. Sanki bu ülkenin stratejik ufka sahip özgüvenli devrimcileri gitmiş yerini günü kurtaran, özgüvensiz, dolayısıyla da konjonktürel bir güce yedeklenmeye hazır birileri almış. Bu, zorunlulukların bilincinde olup sürece irade koyması gereken devrimcilerin, zorunluluklar tarafından belirlenir hale geldiğini gösteriyor.

Bunu sosyalist solda statükonun kırılması olarak açıklayanlar var. Gerçekten statüko mu kırıldı yoksa ilkel programlı dik duruş mu? Dikkat edilirse artık araç, amaç haline gelmiş, geleceği fethetmesi gerekenler

günü kurtarmakla meşgul; devrim programlarının yerini, sistem içi arayışlar almış.

Gezi, ilkesiz ve programsız değildi

Gezi direnişi büyük oranda sokakta şekillenmiş olsa da ilkesiz ve programsız değildir; AKP’yle ifadesini bulan sisteme karşı tüm muhalif kesimlerin sokakta yoldaşlaşması, farkların ikincilleşmesi, “ben”den “biz”e geçiştir.

Eğer Gezi’den öğreneceksek, Gezi’nin öğretici derslerini ileriye taşımak, ihtiyaca göre güncellemek durumundayız.

Lenin, savaşızsız-sömürsüz bir dünya bizim ideali-mizdir, ancak bu ideale devrim çağrısı eşlik etmezse, burjuva safsatıcıların kitleleri ayartmasına yarar der. Buradan hareketle biz de muhalefet için, itiraza bir devrim çağrısı dolayısıyla da alternatif eşlik etmezse, öfkenin boşalmasına ve sistemin devamına yarar diyoruz. O halde toplumsal tepki-öfke örgütsel ve toplumsal dinamiklerle birleştirilmeli ve değişimin enerjisi olmalıdır.

Aslında Gezi, kimilerini sandığının aksine sönmedi, devam ediyor. Şifreleri doğru yorumlandığında, doğru ilişki kurulduğunda o enerjinin harekete geçmesi her an mümkündür. Gezi, sisteme topyekûn bir itirazdı. Forumlar, bir tartışma ve kendini ifade etme zeminiydi. O zaman da enerjinin oya tahvil edilmesine hiç sıcak bakılmamıştı.

Gezi, 11. Tez’in doğrulanmasıydı

Gezi, düşünce ile eylem arasındaki açının kapanması, Marks’ın 11. Tezi’nin doğrulanmasıydı; sistemin topyekûn saldırısına karşı topyekûn itirazdı. Böylece söz, kuru bir laf olmaktan çıktı, eyleme dönüştü. Araç ile amaç yıllardır ilk kez bu denli birbirine yakıştı. Sokaklar halkı çağırırdı, halk sokağın çağırısına yanıt verdi. Ve kendine güveni arttı. İnsanlar sokakta mücadele yoldaşlarını tanıdı.

Eğer Gezi’den Haziran Direnişi’ni anlıyorsak, Gezi sonrasındaki devamlılıktan Haziranca düşünüp Haziranca dövüşmeyi anlamak durumundayız. Gezi’yi

bir cümleyle ifade edersek, kendisinden önce ezilenlere dair tüm kalkışmaların Haziranca güncellenmesidir. Bugünkü mücadelenin diyalektiği açısından söylersek, Taksim-Lice hattının kurulmasıdır. Programatik açıdan söylersek, demokratik devrim programının gerektirdiği boyutta bir ittifakın sokakta gerçekleşmesidir. Moral açıdan söylersek, ezilenlerin sokağına baharın gelmesi, milyonların umutla göz göze gelerek gülümsemesidir.

Bu bağlamda toplumsal muhalefet, giderek daha fazla sınıfsallaşması gerekirken tersi yönde gelişmeler söz konusu oldu. Duruşta da hedefte de bir kişiselleştirme, bir daralma söz konusu. Faşizm, sınıfsal tahlili, dolayısıyla da sermayeyle ilişkisi unutulup Tayyip Erdoğan'a kadar daraltılınca, mücadele de Erdoğan veya Saray karşıtlığına kadar daraldı. Bu, aynı zamanda günü kurtaran, azla yetinen bir duruştur; sınıfsal ölçeklerin pragmatizmle yer değiştirmesidir. Seçimlere gereğinden fazla yüklenen anlamın, sandıktan devrimsel tad ve kokular almanın nedenlerinden biri de budur.

7 Haziran arifesinde ve bugün gözlediğimiz mevcut tablo, mücadelenin çok yönlülüğü ve bütünlüğü içerisinde sandığa da yer verilmesi değil, sandığın mücadelenin eksenine oturtulması, temel önemde yer verilmesidir. Halbuki mücadele, resmi bir bütün içinde görmeyi, temel-tali ilişkisi kurmayı ve örneğin devletin bombalı, kurşunlu saldırılarına karşı dururken aynı zamanda Ağustos ayında 158 işçinin öldüğünü de hesaba katmayı gerektiriyor. Toplumsal muhalefetin parçalı hali ancak böyle aşılır. Bu, görünür savaşı, gizli-örtük veya görünmez savaşıla ilişkilendirmeyi; yağmanın, talan ve yalanın görünür kılınmasını gerektiriyor.

Toplumsal muhalefeti parçalı olmaktan çıkarmak, Haziran'da olduğu gibi pek çok dereden akıp tek nehre dönüşen bir güç haline getirmek, öncelikli amacımız olmalıdır.

Sistemi görünür kılmak

Tepkiyle bilincin birleşmesi, sistemi görünür kılar.

Kavganın bütünlüğünün ayırında olan böyle bir bilinç; HES'ler, siyanürle altın ayırıştırma, köy bombalama ve orman yakma arasındaki bağı ve benzerliği görmeyi kolaylaştırır. Buradaki püf noktası görünür kılmaktır; kişilerle yetinmemek, kolayca kaçmamak, sistemi de teşhir edip tepkiyi oraya yöneltebilmektir.

Sistemi görünür kılmanın en etkili ve hatta zorunlu koşulu, sınıf bilincidir. Sınıf bilinci, sistemin tuzaklarına karşı bir güvence, ezilenlerin kardeşliği ve mücadelenin bütünlüğü için bir çeşit tutkaldır. Ergenekon yargılamalarında Silivri'ye gidip alkış tutmamak için, emperyalizmin Libya ve Suriye müdahalelerinde devrim oluyor zannedip destek sunmamak için böyle bir bilince ihtiyaç vardır.

Toplumsal muhalefeti büyütme, bütünlüğünü sağlayıp başarılı olabilmesini sağlamak için salt çarpıcı karelerle yetinmeyiz. En sıradan günde en sıradan tabloda rutine içerilmiş haldeki sistemi; egemenlerin sömürücü, baskıcı, kanlı yüzünü görebilmeliyiz. Yalnızca Tayyip Erdoğan'ı değil sistemin tüm sorumlularını tanımalı ve mücadeleyi bir bütün halinde onlara yöneltmeliyiz. Örneğin Hacı Birlik'in polis aracının arkasında sürüklenen bedenini gördüğümüzde yeri göğü ayağa kaldırmak gerekiyor; ama hiçbir ölümün olmadığı anlarda da sistemin rutinine içerilmiş haldeki zulmü, işkenceyi ve ölümlü görüp mücadelenin ivmesini sürekli olarak yüksek tutmak gerekiyor. O zaman aramızdaki farklar küçülür ve hayatın her noktasında yoldaşlaşma imkanı oluşur.

Eğer Suruç için, Cizre için, Hacı Birlik veya Aylan Kurdi için eleştireleceksek, bu konulardaki sembolik ölçüler üzerinden, yani doğrudan olayın olduğu noktaya gidip gitmeme üzerinden değil; bulunduğumuz alanlarda sınıf mücadelesini yükseltip bu karelerin sistemle bağı görünür kılmadığımız için eleştirilmeliyiz.

Sonuç olarak, sisteme her noktada karşı çıkma ve hayatı tepeden tırnağa yeniden örgütlenme iddiasında olan devrimciler, azla yetinemez, ehvenişer davranamaz, günü kurtarma siyasetini tercih edemez, yani "fena mı olur" diye sormaz. Bu temel önemdeki ayırışma bilinmeden, dikkate alınmadan üzerinden atlanarak salt seçim konusu tartışılmaz; böyle bir tartışma eksik kalır, yanlış olur.

Perspektif

Seçim Tartışmaları Bir Turnusol İşlevi Görüyor

Sistemin sahip olduğu sınıfsal duruş ve akıl, bir sınıfsal karşı duruş ve akıl gerektiriyor. Ezilenlerin maruz kaldığı topyekûn saldırıyı anlamanın da göğüslemenin de başka yolu yoktur.

Bugün öyle bir süreçten geçiyoruz ki Türkiye solu belki de tarihinde olmadığı denli, gerçekliğiyle yüzleşiyor. Bunda giderek sertleşen, dolayısıyla da söz ile eylem arasındaki açığı farkını gözler önüne seren sınıflar mücadelesi gerçekliğinin yanında, solun bir süredir yaşamakta olduğu özgüven probleminin de rolü olduğunu söyleyebiliriz. Bilinir ki özgüven problemi, günü kurtarma arayışlarını besler, hatta büyütür ve duruşun temel eksenini haline getirir; bu da pragmatizme, sınıf uzlaşmacılığına ve ilkesiz duruşlara/ittifaklara kapı aralar. Bugün solda yaşanmakta olan seçim, ittifaklar vb. konulardaki tartışmaları bu bağlam içerisinde ele almakta yarar görüyoruz.

Dikkat edilirse, solda yeni bileşenlerin de eklenmesiyle giderek kapsam büyüten bir zeminde, “**etkili siyaset**” de “**Kürt halkının yalnız bırakılmaması**” da seçimle açıklanıyor. Heyecan da fırsatlar da doğrudan seçimle ilişkilendiriliyor. Ancak eleştiri yöneltildiğinde veya mücadelenin temel eksenleri hatırlatıldığında, “biz Türkiye’nin hiçbir temel sorunu seçimle çözülemez demedik mi” diye itiraz ediliyor.

Halbuki bizzat Kürt örgütlülüğü seçime bu denli önem atfetmiyor. Veya AKP’yle köprüleri bütünüyle atma eğilimi göstermiyor. Ancak bu nokta üzerinde durmak yerine, kendine bu şekilde, fazladan vazife çıkarma ihtiyacının nerden doğduğu, hangi eksikliğin ürünü olduğu üzerinde kafa yormak gerekiyor.

Saf ve tutum belirlenirken reel siyaset gereği tercih edilen söylem ve duruş ile sandık sonrasında gündeme gelecek olan programatik duruş arasındaki fark ya görülmüyor ya da görülmek istenmiyor.

Eğer geçici hükümette koşulsuz olarak sağlanan ortaklık (bugün bakanlar istifa etmiş olsa da) ve Kandil'den gelen "AKP'yle bu denli karşıtlık doğru değil" mealindeki eleştiriler 1 Kasım sonrası için AKP'yle uzlaşma olasılığının habercisi ise, sandıkta koşulsuz ittifak için yapılan derin değerlendirmeler boşa düşüyor mu? "Sürecin nasıl ilerleyeceğine hep beraber karar verileceğini" söyleyen, buna kendini inandıran arkadaşlarımız var. İşin garip tarafı bu arkadaşlarımız adayların da çalışma programının da tüm bu tartışmalardan bağımsız olarak belirlenmiş olduğunu bilmiyor değiller.

Biz (dar anlamda biz geniş anlamda Haziran) sandık dışı alanda veya 8 Haziran sonrasında yapılması gerekenler konusunda eksik kalmış olabiliriz. Bu durumda yapılması gereken, bu eksikliği gidermede ısrar etmek mi yoksa "nasıl olsa temel olanı başaramıyoruz, politik bir alternatif geliştiremiyoruz, ehvenişer düşünüp HDP'ye koşulsuz destek sunalım" anlamına gelebilecek yedeklenme tutumunu tercih etmek mi?

Mücadele birliği mi sandık birliği mi?

Bir süredir yaşanmakta olan gelişmeler ve seçim bağlamı olarak geliştirilen yaygın duruş, solun ufkunun birleşik bir sandık hareketini aşmadığını gösteriyor. Hemen her sorunun çözümü, dolayısıyla da bölgede emperyalizme ve savaşa, ülkede faşizme karşı mücadele sandığa indirgeniyor. Emperyalizme ve faşizme dair bilinen en temel önermeler unutulmuş veya geçersizleşmiş gibi sınıfsal perspektifle dolayısıyla Marksizmle çok açık biçimde çelişen söylemler ve tavırlar, günü kurtarma adına tercih ediliyor. Ve buna ittifak, birlik, dayanışma vb. deniyor. Halbuki tüm bu adımların sahip olunan ilkeler korunarak atılması mümkündür, yeter ki yedeklenme için zorlama gerekçeler bulmak yerine eşit ilişki kurma konusunda ısrarcı olunabilsin.

Seçim gemisi mi Haziran mı?

Aynı zeminden bir başka arkadaşımız, sandığın önemini Nuh tufanı üzerinden anlatıyor:

"1 Kasım sonrası tufandır. İşte o zaman, tufan patladığında yani, sosyalist solun hazır olması gereklidir. Nasıl ki Nuh gemisini inşa etmek için tufanın patlamasını beklememişse, sosyalistler de kolları sıvayıp geminin inşasına başlamalıdır. Yoksa, tufan patladığında telaş içinde binecek başka gemiler aramak kaçınılmazdır." (Can Soyer)

"Nuh ve gemisi" tartışmasına girmeksizin, bu mantık üzerinden düşünmeye devam edersek, önerilen hazırlığın seçime indirgenmediğini görürüz. Hal-

Biz (dar anlamda biz geniş anlamda Haziran) sandık dışı alanda veya 8 Haziran sonrasında yapılması gerekenler konusunda eksik kalmış olabiliriz. Bu durumda yapılması gereken, bu eksikliği gidermede ısrar etmek mi yoksa "nasıl olsa temel olanı başaramıyoruz, politik bir alternatif geliştiremiyoruz, ehvenişer düşünüp HDP'ye koşulsuz destek sunalım" anlamına gelebilecek yedeklenme tutumunu tercih etmek mi?

buki aynı nedenlerle bugün seçim hazırlığını çokça aşan, kalıcı ve nitelikli bir çalışmaya (hazırlığa) ihtiyaç vardır. Bunun da doğru zemini Haziran'dır. Yaptığımız ajitasyon olarak algılanmamalıdır; amacımız Haziran'a güzelleme yapmak da değildir. Adına ne dersek diyelim(*) eğer ortada tahkim edilmiş, yaşamın her noktasında varlığıyla yüzleştiğimiz bir karşıdevrimci güç tehdidi söz konusuysa, buna karşı enerjiyi Haziran zemininin büyütülüp kalıcılaştırılmasına, yani hayatın her noktasında alternatif oluşturmaya harcamak varken, "tufan" gibi bir ihtimal karşısında seçim gemisi önermek ne kadar doğru/ anlamlı oluyor?

Ufuk daralması, hedefte ve duruşta daralmaya sebep oluyor

Eğer, konu seçime geldiğinde 40 yıllık doğrularımızı, yönemsel duruşumuzu, dolayısıyla sınıfsal akli bir taraf bırakmayacak, tartışılan sürecin çeşitli dinamikler eşliğinde ülkenin sınırlarını aşan, bölgeyle iç içe geçen uluslararası boyutunun olduğu hesaba katılmalıdır. Bu büyük ve karmaşık resim içinden sadece bir aktörü, bir olguyu görüp ona göre konum almak bir çeşit sadeleştirme midir yoksa işin kolayına kaçmak mıdır; sistemle birden çok cephede zorlu bir kavgaya hazırlanmak yerine, sandığa hak ettiğinden öte anlamlar yüklemek midir?

Dikkat edilirse, sandık etrafında ortaklaşıl duruş ve söylemde **emperyalizm karşıtlığı** yok. Sanki AKP emperyalizmin bölge politikalarının dışındaymış gibi, sınıfsal niteliklerinden soyutlanmış bir AKP karşıtlığı var. Bu da cumhurbaşkanlığı seçiminde olduğu gibi Erdoğan karşıtlığını sözde tutup, seçimden hemen sonra ayakta alkışlamayı beraberinde getirebiliyor. Bu, gerçek bağlamda sistem karşıtlığının, sınıfsal duruşun korunmadığının göstergesidir.

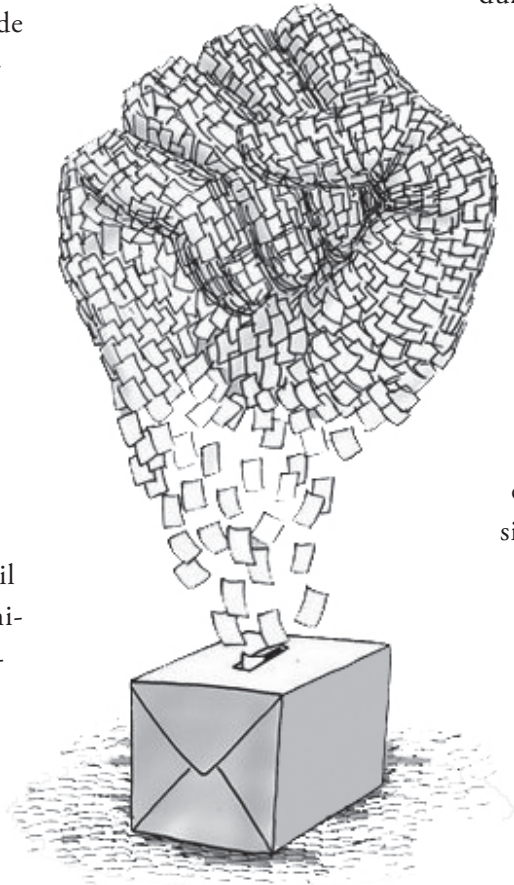
Kısacası **AKP karşıtlığı, sınıfsal boyuta taşınmadığında** özde değil sözde kalır. Bu nedenle, AKP ile mücadele de Erdoğan ile mücadele de sınıfsal bir perspektif üzerine oturmak zorunda. Yani biz Erdoğan'ın şahsına değil, temsil ettiği sermayeye ve onun düzenine karşıyız. Erdoğan'a karşıtlığımız da bu oranda ve bağlamdadır. Bu perspektifle resme daha bütünlüklü bakıldığında partilerin sistemle ilişkisi veya me-

safesi daha gerçekçi ölçülerde görülecektir. Ve örneğin CHP ile neden ittifak yapılamayacağı veya ittifakların neden tanımlı ve ilkeli olması gerektiği daha kolay anlaşılacaktır. Bilinir ki sınıf çelişmelerini örten veya yok sayan duruşun çapı büyüdükçe, hiç beklenmedik ortaklaşmalar gündeme gelir. CHP'nin 7 Haziran sonrasında AKP'yle koalisyon-daki ısrarının, HDP'nin geçiş hükümetine koşulsuz katılmasının bir de bu açıdan değerlendirilmesinde yarar vardır.

Sermayenin düzeni ve sınıfsal akıl

Gerçekte baskı ve sömürü üzerine bina edilmiş olan sistem, kişisel veya tesadüfi olgular üzerine değil, bir sınıfsal akıl üzerine oturur. Bu, Marksistlerin bildiği bir gerçekliktir; ancak biz yine de anımsatma bağlamında birkaç soru sormak istiyoruz.

Sistemin yönelimlerinde, gerek sokakta gerek sandıkta sınıfsal bir akıl mı söz konusu, yoksa iktidar tutanın elinde mi kalıyor? Sermaye düzeninin işleyişi kendiliğinden midir? Faşizm, bir hükümet biçimi olup geçici midir, yoksa bir devlet biçimi olup kalıcı mıdır? Erdoğan, oligarşinin üzerinde bir muktedir mi yoksa seçeneksizlik ortamında kişisel inisiyatifi bir nebze fazla mı kullanıyor? Bu sorular çoğaltılabilir; ancak bilinir ki seçeneksizlik, çaresizlikten beslenir. Bugün sistemin Erdoğan'a mecbur olması, bir çeşit paradokstur. Bir yanı sıra rahatsızlık verecek nitelikleri vardır, diğer yanı sıra tam da bu nitelikleri sebebiyle sermayenin işine yaramaktadır. Erdoğan'da gözlenen tekçilik, tahammülsüzlük, sistemin tole-

rans yoksunu niteliğinin tezahürüdür. Bu niteliklerin sistem içinde takibi yapıldığında, AKP öncesinde de izlerine rastlamak mümkün.

Dikkat çekmek istediğimiz bir diğer nokta da, **Erdoğan'ın bir yanıyla da sistem için bir paratoner rolü oynadığıdır**. Saray'la özdeşleşen duruşuyla Erdoğan, sisteme yönelme potansiyeli taşıyan tüm tepkileri en dar ve kişisel bağlamda üzerine çekerken, bir anlamda sistemi korumuş, arayışların sistem dışına yönelme olasılığını zayıflatmış oluyor. Dikkat edilirse, parlamento ufkunu aşmış, sisteme her alanda alternatif üretebilen bir halk hareketi oluşturma amacı, büyük oranda yerini AKP'yi sandıkta geriletme amacına bırakmıştır. Bunun için çizgiden ve programdan öte bir duruşa razı olunması, solun ufkunu, sistem içine çekiyor; egemen sınıfların AKP dışı arayışları ile solun duruşunu yakınlaştırıyor. Eksene AKP karşıtlığı konusunda ve “program önemli değil yeter ki AKP sandıkta gerilesin” dendiğinde, sınıfsal duruş yerini ölçsüz bir pragmatizme bırakır ve hiç umulmadık kesimlerle yan yana düşülür. 7 Haziran'da emanet oylar içinde Cemaat'in sayılması ve bundan rahatsızlık duyulmaması buna sadece bir örnektir.

Sınıfa karşı sınıf tavrının gerekleri ve 1 Kasım

Sistemin sahip olduğu sınıfsal duruş ve akıl, bir sınıfsal karşı duruş ve akıl gerektiriyor. Ezilenlerin maruz kaldığı topyekûn saldırıyı anlamının da göğüslemenin de başka yolu yoktur. Sol, sınıfsal kökenine (yoksa 1980 öncesine mi demeli?) dönmek ve “ne için, kime karşı, nasıl?” sorularını sorarak, duruşunu (hem pusulasını hem de ittifaklar anlayışını) güncellemek durumundadır.

Tam da bu açıdan Haziran'ın, hem bileşenleri hem de dışında kalanlar tarafından yeniden objektif bir gözle, devrimi öngören bir akılla değerlendirilmesini öneriyoruz. O zaman “Haziran seçimde bütünlüklü tavrı alamadı, siyasetsiz kaldı” gibi hem hak etmediği eleştiriler almaz; hem de cephesel bağlamda da olsa bir yapılanmanın neden sınıfsal ölçekler üzerine oturması gerektiği görülür.

Haziran'ın, programındaki hedeflere ulaşma veya sınıflar mücadelesi içinde ona atfedilen rolü oynama konusunda eksik kalması, nedenleriyle be-

Dikkat edilirse, sandık etrafında ortaklaşıl duruş ve söylemde emperyalizm karşıtlığı yok. Sanki AKP emperyalizmin bölge politikalarının dışındaymış gibi, sınıfsal niteliklerinden soyutlanmış bir AKP karşıtlığı var.

raber ayrı bir tartışma konusudur. Ama eğer devrim gibi bir amaç ve ciddiyet söz konusuysa, bu türden bir oluşum için geç bile kalındığı görülmeli ve sürecin çağrısına yanıt verilmelidir.

Sonuç olarak, **devrimci sol güçler hızla karar vermelidir**: Günü mü kurtaracağız, yoksa geleceği fethetme mi çıkacağız? Kolaya mı kaçacağız yoksa zoru mu başaracağız? Ehvenişeri tercih edip azla mı yetineceğiz, yoksa “kırıntı değil dünyayı istiyoruz” diyenlerden mi olacağız? Özetle; savaş denince, yalnızca sıcak savaşı mı anlayacağız yoksa sınıf savaşını da mı? Barış denince, mücadelesizliği mi anlayacağız yoksa Lenin'in dediği gibi barış çağrısına doğrudan ve ivedi bir devrim çağrısının eşlik etmesi gerektiğini mi? Bu sorulara verilecek doğru yanıt, aynı zamanda 1 Kasım'da nerede olmamız ve ne yapmamız gerektiğinin yanıtıdır.

(* Arkadaşlarımız son dönemlerde çeşitli zeminlerde sıkça rastladığımız “Türkiye AKP ve Erdoğan iktidarı altında dinci bir faşizme doğru götürülmek istenmektedir.” değerlendirmesini yapıyor. Bu, çokça tartışma götürür bir konudur ama onu bir başka zemine bırakıyoruz. Kısaca, ülkede henüz bir faşizm olmadığı; olursa da “dinci faşizm” olacağı söyleniyor.

Perspektif

Rusya'nın Suriye'ye Müdahalesi ve Sol

Mehmet Yeşiltepe

“Reel siyaset” de dense gerçekte yaptığı “gerçekçi siyaset” çağrışımının tersine reel politik, günü kurtarma, yelkenlerini esen anlık rüzgarla doldurma, ilkeleri pragmatizme ve geleceği güne feda etme siyasetidir.

A-SOLUN YÖNTEMSEL ZORUNLULUKLARLA SINAVI

Türkiye’de işçi ölümleri, çocuk ölümleri, kadın ölümleri, mülteci ölümleri ve özellikle de devlet cinayetleri giderek artıyor, gazeteci yargılama grafiği yükseliyor, özelleştirmeler hızla devam ediyor, dolar rekor tırmanışını sürdürüyor, ekonomi hızla yavaşlıyor. İşte bu fotoğrafa sebep olanlar yani egemenler, yani ezen sınıflar, aralarında kimi çelişmeler olsa da aynı sınıfsal akla ve halk karşısında aynı duruşa sahipler. Bunların zulmüne, sömürü ve baskısına maruz kalanlar yani ezilenler ise, ortak bir sınıfsal akıl ve duruş oluşturabilmiş değiller. Bu akıl dışı sistemin devamlılığının asıl nedeni budur. O halde hiç vakit kaybetmeden ortak bir sınıfsal akıl oluşturmak ve bunu ortak bir duruşa taşımak için harekete geçmek gerekiyor.

Bu ihtiyaç tanımı elbette yeni veya bilinmez değildir ama bilindiği halde solda sınıfsal bir akıl ve duruşun bırakılmı oluştu- rulmasını, belki de tarihinde hiç görülmedik boyutta sınıftan kaçış gözleniyor. Pragmatizm ve uzlaşma giderek sınıf mücadelesinin yerini alıyor. Ve bunlar reel politikte gerekçeleniyor.

Reel politik, günü kurtarma, ilkelerini pragmatizme feda etme siyasetidir

“Reel siyaset” de dense gerçekte yaptığı “gerçekçi siyaset” çağrışımının tersine reel politik, günü kurtarma, yelkenlerini esen anlık rüzgarla doldurma, ilkeleri pragmatizme ve geleceği güne feda etme siyasetidir.

Yukarıda Türkiye’den aktardığımız fotoğrafa rağmen, programlarında uvriyerizme varan işçi vurgusu olan kimi yapılar dahil solun

önemli bir kısmının kimlik siyasetine yönelmiş olması, hem düşündürücüdür hem de üzerinde nedenleriyle beraber durulması gereken, tayin edici önemde bir meseledir.

eski bir fotoğraf eşliğinde irdelemeyi sürdürelim. Anımsanacak olursa bir süre önce Irak'ta IŞİD'i bitirmek üzere bir "Musul Savaşı" hazırlığından söz

Şeyh Bedreddin, "yıkılmış insanın genel doğruları olmaz kendi doğruları olur" der. Richard Sennet de "Güvensizliğin ahlaki bir kimliğin oluşumunu imkansız kıldığını" söyler. Burada geçen yıkılmışlık ve güvensizliğin, solun bugünkü durumunu anlattığını söylersek abartı yapmış olmayız. Bu durumda kendine özgüveni kalmamış, 1980'den beri ideolojik politik duruşunu güncellememiş, o günkü üretimlerin üzerine yeni bir şey katmamış olan sol yapıların bugün konjonktürel bir güce yedeklenmesi, ilkeli ittifak yerine pragmatizmi veya "amasız fakatsız" tanımları tercih etmesi şaşırtıcı olmamalıdır.

Gerçeğe değil imaja ilgi, sol aklın yanılığısdır

Türkiye fotoğrafından sonra, konuyu Irak'tan

edilmişti. Öyle ki tarih bile verenler oldu. Ve o süreçte bu konuda yazılıp söylenenler, adeta hemen her değerlendirmenin önüne geçti. Yani sol, büyük oranda önemsediyordu, ciddiye aldı ve hatta ona göre konum alınması gerekliliği üzerinde tahliller yapıldı. Gerçekte ise, o süreçte de söylediğimiz gibi Musul savaşı gerçek değil imajdı, bugün artık daha net biçimde görüldüğü bir algı operasyonuydu. ABD'nin, IŞİD'in bitirilmesine değil, bölgede kendi meşru/kurtarıcı varlığı için gerekçe oluşturmasına ihtiyacı vardı. O halde IŞİD'in varlığı da tehdidi de sürmeliydi.

Suriye'nin çeşitli bölgelerinden veya dönemlerinden çekeceğimiz fotoğraflar, benzer biçimde bize solun süreci okuma konusundaki tek yanlılığını dolayısıyla da yanılıklarını gösterecektir. Örneğin içinde X, Y ve

Z'nin olduğu çok bilinmeyenli bir denkleme denk düşen Suriye fotoğrafını, ısrarla salt bir olgu (mesela X) üzerinden okumayı sürdürdüğümüzde, tek yanlı duruma düşer, ağaca bakıp ormanı görmeme hali yaşarız. Ve sonuçta Rusya'nın müdahalesini de fotoğrafın bütünü içinde değerlendirme güçlüğü çekeriz

B-SURİYE'DE NELER OLUYOR?

Rusya'nın stratejik hamlesi

Bugüne dek Suriye'de dolaylı bir duruş sergileyen ve taktiklerle yetinen Rusya, çok iyi seçilmiş bir zamanlamayla en etkili müdahaleyi yaptı. Bu, uzun erimli ve ayrıntılarıyla düşünülmüş bir hamledir. Stratejik önemdeki bu hamle karşısında, günlük basından okuduğumuz "savaş bitiyor ABD ile Rusya anlaştı" gibi değerlendirmeler nasıl gerçekliği yansıtmıyorsa, "Rusya Kürtlere olumlu bakıyor, bu müdahaleden Kürtler kârlı çıkacak" gibi değerlendirmeler de eksik, eksik olduğu için de yanlıştır.

Eğer süreç farklı kaynaklardan izlenebiliyorsa, örneğin bir ABD yetkilisinin kısa bir süre önce "Rusya IŞİD'ten daha tehlikelidir" dediği de biliniyor olmalı. Salt bu bilgi bile, sırf IŞİD karşıtlığından yola çıkıp Kürtlerin (YPG'nin) hem ABD öncülüğündeki koalisyonda hem de Rusya'yla aynı politik kordinatlarda neden olamayacağını gösteriyor. Kaldı ki ortada çok daha karmaşık, zorlu ve kaygan bir tablo var.

Rusya'nın müdahalesinin genelde bölgede özelde Suriye'de çok şeyi değiştireceği tartışmasıdır. Rusya ilk kez kendi coğrafyası dışında bu denli etkili bir müdahale yapmıştır; aktif çatışmaların dışında kalmaya çalıştığı "Arap Baharı" sürecindeki tutumunun aksine, bölgeye fiili ve kalıcı olarak dönmüştür. İran ve Irak'la şimdiden koordinasyon içinde olması, bu hamlenin en ince ayrıntılarına kadar düşünüldüğünü ve Suriye ile sınırlı olmadığını gösteriyor.

ABD ve işbirlikçileri bocalıyor

ABD, bugüne dek BM'yi şu veya bu oranda yedekleyerek ve dünya ölçeğindeki hegemonik avantajlarının sağladığı fiili meşruiyetle hareket etmiş, yaz-boz tahtasına çevirdiği Suriye'de eninde sonunda bir başarı sağlama umuduyla hareket etmişti. Savaş, fiilen Suriye ordusu karşısında bir askeri başarı getirmemiş olsa da Suriye'yi deyim yerindeyse yıkmış, sürdürülmesi giderek zorlaşan bir fiili durum yaratmıştı. İşte Rusya, böyle bir süreçte yaptığı hamleyle Suriye'ye dönük tüm hesapları, beklentileri bozmuş, hatta geri dönüşü olmayan yeni ve başka bir sürecin başlamasına sebep olmuştur.

ABD'nin ve işbirlikçilerinin ilkin "Esad'la da olur" anlamındaki açıklamaları, Rusya müdahalesi sonrasında ilk tepki bağlamında bir çeşit bocalamaydı. Nitekim hızla aşıldı ve tekrar "Esad bir tirandır" ayarlarına dönüldü.

Rusya, iyi planlamış ve "uluslararası hukuku" dik-kate alan bir müdahale içinde olduğu için eli bir hayli güçlü görünüyor, ancak "süper güç" olma niteliği önemli oranda yıpranmış olsa da ABD'nin buna razı olup, Suriye ve bölge halklarına "pardon" diyerek geri çekileceğini sanmak saflık olur. Bu bağlamda sürecin sanıldığı aksine giderek sertleşeceğini, yeni taktik hamlelerle boyutlanacağını söyleyebiliriz.

Mevcut belirsizlik veya birbiriyle çelişen açıklamalar, sürecin içerdiği güçlüklerle ilintilidir. Bu gerçekliği yok sayıp, "kısa günün kârı" anlamına gelebilecek hesaplar yapmak ise, antiemperyalist bilinci pragmatizmle ikame etmenin sonuçlarındandır; anlık kazanımları olsa da uzun vadede kayıpları daha büyük olacaktır.

Özetle süreç, emperyalist denklemler içerisinde rol aramayı değil, emperyalizmi ve işbirlikçilerini tarihin çöp sepetine gönderecek bir duruşu, dolayısıyla geleceği fethetme ufkuyla hareket etmeyi gerektiriyor. Bunun, tecrübe edilen ve bilinen en gerçekçi karşılığı sınıflar mücadelesidir.

4 Ekim 2015

BirGün

Perspektif

Bir Yüzleşme Sendikal Hareketin Açmazları

Sorun bellidir. İşçi sınıfı hak mücadelesi yürütebilecek işlevli araçlardan yoksundur. Mevcut sendikalar hak alma araçları olmaktan uzaklaşmıştır. İşlevsiz hale gelmiştir. İşlevsel olmayan araçların yönetim kurulları, dünyanın en politik ve devrimci unsurlarından da oluşsa bu yapısal soruna çözüm olma şansı zayıf görünmektedir. Çünkü sorun salt yönetim kurulu üyelerinin duruşlarıyla açıklanamayacak kadar derindir.

Yaklaşık 20-30 yıldır dünya üzerinde sarsıcı grevlere rastlamıyoruz. Sendikal hareketin sermayeyi geriletme gücünü yitirdiğini tespit etmek gerekiyor. Öyle ki sendikalar, mevcut durumu korumayı dahi başarı olarak algılamaya başlamıştır. Dünya genelindeki işçi sınıfının genel fotoğrafı böyleyken, ülkemizdeki manzara daha da iç karartıcı bir görüntü sergiliyor. Az da olsa alınan grev kararları hükümet marifetiyle erteleniyor. İşçi sınıfı ekonomik mücadelede elleri kolları bağlı bir duruma getirilmiştir. Sözün kısası hem ülkemizde hem de dünya ölçeğinde sınıfın başarısından söz etmek mümkün değildir.

Bütün bu olumsuz gidişi nasıl açıklayacağız? Açıklamak durumundayız çünkü bu durumun sebeplerini açığa çıkarmadan ilerleme şansımız yoktur.

Sendikaların başarısızlığını tek kelimde açıklamak tabii ki mümkün değildir. Başarısız mücadele deneyimlerinin esasını oluşturan nedenlerle ikincil sebepleri tasniflemek ve ona göre bir örgütlenme ve mücadele anlayışı oluşturmak gerekiyor.

Örneğin işbirlikçi ve devlet güdümlü sendika yönetimleri sınıfın mücadelesinde önemli bir tıkaç görevi üstlense de bize göre başarısızlığın esası bu değildir. Eğer öyle olsaydı sendikaların üye sayısında azalma olmaz, sadece nitelik kaybını/kazanımlardaki düşüşü konuşmamız gerekirdi. Oysa tüm dünyada uzunca bir süredir sendikalaşma oranı düşme eğilimindedir. Aslolan bu sendikalaşma oranındaki düşüşün sebeplerini yapısal yanlarıyla açıklamaktır.

Tablo 3: OECD Ülkelerinde Sendikalaşma ve Toplu İş Sözleşmesi Kapsamı

Ülke	Sendikalaşma Oranı %	TİS Kapsamındaki İşçi %
Avusturya	42	98
Fransa	9	95
Almanya	29	92
İtalya	39	82
Hollanda	26	81
İsveç	91	89
İsviçre	27	50
Avustralya	35	80
İngiltere	34	47
Kanada	38	36
Japonya	24	21
ABD	16	18

Yukarıdaki tablodaki veriler, örgütlenebilir işçilerin oranları konusunda fikir vermektedir.

Bugün yaşanmakta olan tıkanmayı açıklamanın bir yolu da geçmişe kısa bir yolculuk yapmaktan geçiyor. Bilindiği üzere Fordist üretim tarzı sendikalaşma ve mücadele dinamiklerini de beraberinde getirmiştir. Bant sistemi verilen bu üretim şeklinde işçiler büyük fabrikalarda bir arada çalışmaktaydı. Farklı departmanlarda olsa bile yemekhaneler, servisler ve daha da önemlisi patronlar aynıydı. Bu durum birlikte, güçlü örgütlenmeyi de beraberinde getiriyordu. Toplu iş sözleşmesi reel kazanımların elde edildiği pazarlıklara dönüşüyordu. Ve aynı zamanda uzlaşmama durumunda patronu sarsacak düzeyde grevler örgütlenebiliyordu.

Bu üretim şeklinin yanında ve en az onun kadar önemli olan başka bir avantaj daha vardı. Dünyanın 1/3'ü sosyalistti. Öyle yada böyle sosyalizmin varlığı kapitalizmi tehdit ediyor ve burjuvaziyi ek tedbirler almaya zorluyordu. İşçi sınıfının sosyalizme

yönelimini salt baskı ve zorbalıkla dizginleyemeyen sermaye, bununla birlikte göstermelik de olsa demokratik hakların kullanımına izin vermek zorunda kalıyordu. Ayrıca işçi sınıfına “sosyalizme gerek yok bizde de sosyal devlet var” mesajını veriyordu.

Bu yapay denge durumu, 90'lı yıllarda reel sosyalizmin çöküşüyle birlikte işçilerin aleyhine bozuldu “sosyal devlet” tasfiye edildi. Sendikal hakları düzenleyen yasalar sermaye lehine değiştirildi. Üretim şekli esnek tarza dönüştürüldü. Üretim parçalı hale gelince işçilerin birliği/biraradılığı da bozuldu ve parçalandı.

Tüm bunların zorunlu bir sonucu olarak taşeron(alta işveren) sistemi hayata geçirildi. Basitçe ifade etmek gerekirse; komplike bir üretim biriminde patron, üretim birimlerini taşeronlara devrediyor. Böylelikle aynı işyerinde pek çok patron ve farklı ücret uygulaması ortaya çıkıyor. Taşeron firmanın işçileri örgütlendiği anda asıl işveren, taşeronla sözleşmesini feshederek işçileri boşluğa sürüklemek-

tedir. İşçiler üzerindeki fiili baskı ve tehditleri bir kenara bırakırsak, bu yapısal olarak aşılması oldukça güç ve yeni bir örgütlenme tarzını da zorunlu kılmaktadır.

Sorun bellidir. İşçi sınıfı hak mücadelesi yürütebilecek işlevli araçlardan yoksundur. Mevcut sendikalar hak alma araçları olmaktan uzaklaşmıştır. İşlevsiz hale gelmiştir. İşlevsel olmayan araçların yönetim kurulları, dünyanın en politik ve devrimci unsurlarından da oluşsa bu yapısal soruna çözüm olma şansı zayıf görünmektedir. Çünkü sorun salt yönetim kurulu üyelerinin duruşlarıyla açıklanamayacak kadar derindir.

1 – Sorunumuz işçilerin parçalanmışlığı ise çözüm de tam burada yatmaktadır. O zaman işçilerin birliğini slogan olmaktan çıkartıp örgütsel bir forma büründürmek gerekiyor.

2- Parçalanmışlığı ortadan kaldırmak için taşeron sistemine karşı savunma halinden çıkıp, etkin tutumlar geliştirilmelidir. Bunun için kamusal alandaki taşeronluk hedefe konulabilir.

7 Haziran seçim beyannamesinde taşeron uygulamasına son vereceğini beyan eden CHP ile işe başlanabilir. Şunu demek istiyoruz: öncelikle CHP’li belediyelerde çalışan taşeron şirket çalışanları “kadro istiyoruz” talebiyle yan yana gelmeli ve hedefe ulaşmaya kadar mücadele sürmelidir. Burada ör-

nek model oluşturmanın başarıyı yaygınlaştırıcı bir yanı unutulmamalıdır.

3- Parçalı üretim salt kamusal alanla sınırlı değildir. Özel işletmelerdeki duruma karşı da çözüm üretilebilir. Sendikalar üzerinden olmuyorsa farklı örgütlenme formları üzerinde durulmalıdır. İşçi dayanışmaları, işçi meclisleri gibi... İşçilerin yan yana gelebildiği, sorunların tartışılabildiği ve çözümlerin ortak üretildiği deneyimler ortaya çıkabilir.

4- İş yerlerine dayalı örgütlenme çabaları, işçi, memur, taşeron çalışan ayrımını gözetmeksizin ortak bir üst yapılanmaya gidebilir. Daha da net ifade

etmek gerekirse Birleşik bir emek hareketi yakıcı bir ihtiyaç olarak ortada durmaktadır.

Tüm bu sorunları ve çözümlerini daha cesur ve yaratıcı bir şekilde tartışmaya ihtiyacımız var. Yeni çözümler üretirken eski yapılanmaları devrimci bir eleştiriye tabi tutmak da önemlidir. Çünkü birikim, zincirin halkalarını koparmadan yol alınabildiği zaman mümkündür. Aksi takdirde mevcut sendikalara sırtımızı dönmekten söz etmiyoruz.

Tarihin kimi dönemlerinde işçi sınıfı politik örgütlenmeleri besleyip büyütmüş, kimi dönemlerinde de politik yapılar sınıfı örgütlü hale getirmiştir. Bugün ise bu iki örgütlenme alanının karşılıklı beslenme ile yol alacağını söylemekte fayda var.

Perspektif

Hafızasızlık Çürütür; Hatırlayalım!

Hatırlayalım, gerek Libya gerekse Suriye müdahalesini devrimsel anlamlar atfederek destekleyenler oldu. Emperyalizmin sınıfsal niteliğine dair sınıfsal bilinç ve duruş bir kenara bırakılarak reel siyaset adına, emperyalizmin bölge denklemlerinde yer almanın anlam ve önemi tartışıldı.

Kaddafi'nin işkence edilen bedeninin, Misrata'daki bir et deposunda sergilenirken, 20 Ekim 2011'de can verdiğini kaçımız hatırlıyor? Bu alçaklığın, onun cesedi etrafına üşüşüp selfie çektiren leş kargalarından ibaret olduğunu düşünmek ne büyük saflık olur. Libya'nın bütününe kast eden o insanlık dışı saldırıların, Kaddafi'nin ölümünü duyunca kahkaha atan Hillary Clinton'dan Obama'ya kadar katiller koalisyonundan ve işbirlikçilerinden bağımsız olduğunu düşünmek, Suriye'de olup biteni, bölgede dökülen kanı ve denizlere saçılan mülteci cesetlerinin nedenini anlamamaktır.

Hatırlamaya devam edelim. El Cezire veya New York Times gibi yalan üretme merkezlerinin haberlerine dayanarak, NATO'nun bombardımanından birkaç gün önce kimi solcular “Bingazi’de Kaddafi katliam yapacak” diyerek eylem yapmıştı. Kimilerinin yer yer önemli saptamalar yaptığı iddiasıyla öne çıkardığı **Immanuel Wallerstein** ise, 19 Mart’taki NATO bombardımanından 4 gün önce “NATO’nun Libya’yı bombalamaya niyeti yok” diye açıklama yapmıştı.

Libya’dan sonra sıra, bilindiği ve beklendiği gibi Suriye’ye geldi. Dini-imanı-vatanı olmayan sermaye, Suriye’yi teslim almak için tekniğin, gücün ve vahşe-

tin bilinen tüm yöntemlerini kullandı. 100'e yakın ülke, emperyalizm şemsiyesi altında sınıfsal bütünleşme yaşayıp Suriye'ye yönelik saldırı cephesinde yer aldı. 20 milyon nüfuslu ülkede 4 milyon insan, yerinden yurdundan oldu; mülteci konumuna düştü.

Aylan'ın katili kim?

Hepimizin çocukluğu,

Akdeniz'in uyarısıdır Aylan.

Sözsüz dilsiz sahile vurdu,

Tokat gibi.

Aklımıza My Lai geldi.

Vietnam savaşını bitirmişti.

Ama Aylan Suriye savaşını bitiremedi

Çünkü savaş bu kez daha da kirlidir.

Mülteci ölümlerini, onların kişiselleştirilmiş hikayelerine indirgemek veya bir iki insan tacirinin davranışlarıyla gerekçelemek, mülteci sorununu anlamamak ve dolayısıyla müsebbiplerinin adresini karıştırmaktır. Sahile vuran çocuk bedenine elbette üzüleceğiz ancak üzülme yetmez. Örneğin İngiltere'nin mültecileri kurtarma operasyonlarına katılmama kararı aldığı ve bunu, "Biz kurtarırsak, mülteciler cesaretlenir, daha çok kişi Avrupa'ya gelmeye başlar," diyerek gerekçelediğini bilmek durumundayız.

Her şey tokat gibi yaşanıyor

Kolay unutup kolay yer değiştiriyoruz. Yukarıdaki bilgiye rağmen hala Wallerstein'in değerlendirmelerine kıymet biçiyoruz. Arap Baharı adı altında iyi şeyler oluyor sanıp Libya'da ve ilk etapta Suriye'de yanlış yerde saf tutanların ders çıkarmadığını ve hâlâ emperyalizmden bölge halkları yararına adımlar/politikalar beklediğini görüyoruz.

Her şey tokat gibi yaşanıyor ama etkisi ikinci tokada kadar bile sürmüyor. Yoksa Suruç tokadı öyle gölgede

kalır, bir hafta sonra gündemde başka konular yer alır; savaşın gerekçelerini yine savaşın müsebbibi dillendirir konumda olur muydu?

Bombalar bizleri vurmuş, acılarımız taze yaralarımız açıkken, gerçek müsebbibi bırakıp kendimizi sorumlu ilan edecek değiliz. Ancak, gündemin bunca ters yüz olmasında, kabahatimizin hiç olmadığı söylenemez.

Hatırlayalım, gerek Libya gerekse Suriye müdahalesini devrimsel anlamlar atfederek destekleyenler oldu. Emperyalizmin sınıfsal niteliğine dair sınıfsal bilinç ve duruş bir kenara bırakılarak reel siyaset adına, emperyalizmin bölge denklemlerinde yer almanın anlam ve önemi tartışıldı. Bugün bu duruşun mücadelenin çeşitli zeminlerinde giderek kapsam büyüttüğünü görüyoruz.

Ancak bugün, solda sınıfsal ölçeklerle hareket edenlerin azınlıkta olması, rüzgarın sınıf siyaseti ye-

rine pragmatizmi kutsayan yönde esmesi bir şeyi değiştirmiyor. Çeşitli biçimlerde ve muhtelif gerekçelerle üzerinden atlanan gerçekler, uzak olmayan bir tarihte daha net ve reddedilemez boyutlarda kendini hissettirecektir. Önemli olan böyle bir sürece hazırlıklı olmak, kitlelere doğru hedefler göstermek ve sistemin niteliklerini görünür kılmaktır.

Kapitalizmden bahsetmeden faşizmden söz etmek, emperyalizme karşı çıkmadan barış istemek nasıl anlamsız ise, göçmen ölümlerini (katliamlarını) emperyalizm ve işbirlikçilerinin bölge politikalarından bağımsız düşünmek de benzer şekilde anlamsızdır, hedef saptırmaya, olguyu yanlış tartışmaya sebep olmaktadır.

Okur Mektubu

"Eylül toparlandı gitti işte, Ekim filan da gider bu gidişle"*

Güney Tekin

Egemenlerin çıkarlarını korumak ve hayatı sermayenin ihtiyaçlarına göre şekillendirmek, nerede bir muhalif söz varsa susturmak ve nerede bir isyan kıvılcımı varsa söndürmek için "eylüller" bir sonbahara dönüşüyor Dünya'da.

Geçtiğimiz eyüllerden bugüne baktığımızda değişen tek şey; ölümlerin, açlığın, zorbalığın, faşizmin katlanarak artması oldu. Egemenlerin çıkarlarını korumak ve hayatı sermayenin ihtiyaçlarına göre şekillendirmek, nerede bir muhalif söz varsa susturmak ve nerede bir isyan kıvılcımı varsa söndürmek için "eylüller" bir sonbahara dönüşüyor Dünya'da. Bir yandan Şili de sosyalist Allende hükümeti emperyalist destekli faşist cunta tarafından devrilirken, bir yandan Türkiye'de yine dış destekli halk düşmanı faşist cunta darbeye ülkenin başına geldi ve Eylül'de idam sesleri yükselmeye başladı ülkenin birçok yerinden. Ve baharın örgütleyicileri kızıl karanfiller koparıldı topraklardan. Bir yoldaşın sesi yükseldi "ben ve yüzlerce kişinin öldürülmesi, sınıf savaşını durdurmayacak ve bu savaş, bu bozuk düzen tüm pislikleri ile tarihin çöp sepetine atılıncaya kadar sürecektir."** Ve dünden bugüne Eylül politikaları dünyada ve ülkemizde devam ediyor. İş cinayetleri, kadın cinayetleri, doğanın talanı, emeğin sömürüsü, gözaltılar, işkenceler, her yerde her alanda artarak devam ediyor.

Ölümlerimizi dahi kabullenemeyen bu sistem ve taşıyıcıları kanla yıkanıp kanla besleniyorlar. Geçtiğimiz Eylül'de çocuklarımız, çocukluğumuz vurdu kıyılara. Ceylan gibi Berkin gibi çocuklarımız. Mültecilerin yaşam dramı ve emperyalizm bir kez daha fotoğraflandı dünyada. Kevin Carter'ın 1994'de Afrika'da çektiği açlıktan ölmek üzere olan bir çocuğun ve onu yemeyi bekleyen bir akbabanın fotoğraflandığı gibi. Bugüne Ekim'e geldiğimizde bir fotoğraf daha eklendi emperyalizmin ve işbirlikçilerin hanesine. Ve bir ilmek daha attı mücadelemize ve kardeşliğimize. Yüzyıllardır hepimizin kanı birbirine değişiyor aslında. Çünkü bu kan ezilenlerin kanıdır. Bu sınıf savaşımında Suriyeli Aylan bebek, Filistinli Ali Said, Berkin, Ceylan, Ankara'nın

kızıl karanfilleri ve daha niceleri birbirlerinin yoldaşdır..

“Bombalanan topraklarda yakılan hayatların söylenecekleri bitmedi daha bitmeyecek.”*** Artık ben yok bu dünyada biz varız, kardeşlik bilinciyle sıkılmış bir yumruk gibi girmeliyiz kavgaya. Eylülüleri, tüm mevsimleri bahara örgütleyene dek “Haziranlara” dönüştü-

rene dek kurtuluşa kadar savaşmalıyız.

“..Varılacak yere kan içinde varılacaktır.

Ve zafer artık hiçbir şeyi affetmeyecek kadar

tırnakla sökülüp koparılacaktır.”****

*Turgut Uyar

***Ümit İter

**Mustafa Özenç

****Nazım Hikmet

10 Ekim’de Ankara’ya Kırıntı Değil, Hakkımızı İstemek AKP’yi Geriletmek Değil, Bu Düzeni Değiştirmek Haziran Türkiye’sini Kurmak, Ali İsmail’in, Abdocan’ın, Ahmet’in Hesabını Sormak İçin Gittik! – Ertuğrul Kaya/Hatay

Büyük bir coşku ile Hatay’dan 9 otobüs hareket etti. Ankara yolunda her büyük eylem öncesi olduğu gibi Gölbaşı’nda araçlar durdurularak didik didik aranırdı. 10 Ekim’de hiçbir arama yapılmadı,tabi şaşırдық. Otobüslerimiz daha sonra bize söylenen yerde park ettiler ve oradan bizler toplanma alanımıza doğru yürümeye başladık. Ortada ne sivil polisler, nede polis kamerası göremedik. Oysaki Antakya’da yaşayan herkes bilir ki, her büyük mitingin toplanma yeri Doğuş okulları önüdür ve biz toplanmaya başlamadan önce polis ve polis kameraları kesinlikle oradadır. Ve miting alanına dek yürüyüş kortejlerine sağlıklı eşlik ederler. Ankara’da 10 Ekim sabahı bunları göremedik.

Faşist devlet bize bir saldırı yapacak diye düşünürken ve kortejlerimiz yeni yeni oluşturma durumuna geçerken, 10:04 iki canlı bomba ...

Zam,zülüm,katliam işte faşizm!

Tamda bu dönemde görmemiz gereken bir şeyler daha var. Ortadoğu’daki gelişmeler ve hatayın durumu. Burada yaşayan bizler bu süreci iyi analiz etmeliyiz, çünkü Rusya’nın Suriye savaşına aktif olarak katılmasından sonra cihatçı katil çetelerin tek kaçacağı yer Hatay. Bunun örneğini Harbiye’de bir otobüsün devrilmesi ile içinden çıkan -polis eşliğinde halktan kaçırılan- katilleri unutmayalım. Bu süreci göğüsleyebilmek aslında toplumsal muhalefetin her zaman haykırdığı “faşizme karşı omuz omuza” sloganının altını doğru örmekten

geçiyor. Yaşadığımız kentimizde ve mahallelerde anti-emperyalist,anti-faşist öz savunma mekanizmalarının mutlaka hayata geçirilmesi gerekiyor. İşte Birleşik Haziran’ın önemi bir kez daha ortaya çıkıyor. Sermayenin çıkarları halka karşı bir iç savaş köriklerken, emperyalist aktörler yanıbaşımızda/Suriye’de Türkiye’yi de maşa olarak kullanıp adeta bir dünya savaşı yürütüyor. Hazırlıklı olalım örgütlenelim.

Bu ülke kan ve ölüm kokuyor. Tekbir sesleriyle katliam kokuyor. Tehdit kokuyor. Bu ülke yeni katliamlar kokuyor. Ölenlerin ardından küfür edenlerin kanlı salyaları kokuyor. Ülkenin dört yanını taziye evine çevirenlerin sirtışları kokuyor. Bu ülke faşizm kokuyor. Bu ülke zindan kokuyor. Cehennem kokuyor. Savaş kokuyor. Yağma kokuyor. Talan kokuyor. Konuşan herkesi düşman gören zihniyet kokuyor. Ötekileştiren, ötekileştirdiğini öldüren “ya boyun eğ, ya terk et” ırkçılığı kokuyor. Bu ülke yalaka kokuyor, korku kokuyor. Bananecilik kokuyor. Bu ülke barış isteyen herkesi düşman ve terörist gören düşünce kokuyor.

Bu ülke benim doğduğum yer! Sevgilim!

Daha fazla kokmasın diye tenine umut karanfilleri ekmeye devam edeceğim. Kardeşlik şarkıları fısıldayacağım kulaklarına. Kaçmayacağım ama, inandım inat ve kimseler öldürülmesin demeye devam edeceğim. Ama barış istemiyorum artık...

Makale

Her Dilde Söylenebilen Bir Şarkıdır Annelerin Dili

Mehmet Yeşiltepe

*Egemenlerin çıkarlarını
korumak ve hayatı sermayenin
ihtiyaçlarına göre şekillendirmek,
nerede bir muhalif söz varsa
susturmak ve nerede bir isyan
kıvılcımı varsa söndürmek için
"eylüller" bir sonbahara
dönüşüyor Dünya'da.*

*"Dehşet, karanlığın içinden çıkar, yapacağını
yapar ve karanlığa geri döner.*

*Bir kadının suratındaki morarmış gözler, boş
bir iskemle, paramparça bir kapı, geri dönme-
yecek birisi..."*

**(Eduardo Galeano, Aşkın ve Savaşın
Gündüz ve Geceleri)**

Bu satırlar gibi yazılan veya yalnızca iç geçirir gibi yürek diliyle söylenen acıların yanında, kayda geçmeyen kim bilir ne çok şey yaşandı kayıplar mücadelesinde. İmkânsızla güreşir gibi; hiçlikle, karanlık ve boşlukla boğuşur gibi başladı, anaların kayıpları arayışı. Tecrübe tecrübeyi besledi, umut parçaları bir araya getirildi ve sınırları aşan acılar, gönülleri yoldaştırdı; analar, özgürlük mücadelesinin etkili bileşenlerinden biri haline geldi.

Bu süreçten, kaybeden ve katleden kesimler gibi kaybedilenlerin safında da deneyim birikimi yaşandı; cellât, kimileyin saldırısını artırdı, kimileyin de araçlarını güncelledi; ana eksenli başlayan kayıplar mücadelesi ise, giderek bir vicdan hareketine, bir onur odağına dönüştü. Sahiplenme ve katılım yelpazesi giderek büyüdü. Bugün kayıpların sayısındaki azalmada veya egemenin şiddet araçlarını inceltme ihtiyacı duymasında bu mücadelenin rolü yadsınamaz.

Ancak yine de tekeller, kâr ve talan hırslından, bunun için başvurdukları doğa ve insan tahribatından öz itibarıyla vazgeçmiş değiller; ölüm cezasını "ağırlaştırılmış ölüm"le, sorgu süreçlerindeki fiziki işkenceyi yargılamanın bizzat kendisinin işkenceye döndüğü, komplo/kumpas üzerine oturtulmuş süreçlerle ikame ederek düzenlerini sürdürmektedirler.

Egemenler neden kaybeder?

Egemen sınıflar; adaletsizlik, sömürü ve baskı üzerine kurulu sistemlerinin devamını

sekteye uğratan hiçbir gerçekliğin açığa çıkmasını istemez. Bu nedenle sınıflı toplum tarihinin tüm evrelerinde, doğruları söyleyenleri, değişim isteyenleri, halka öncülük edenleri boy hedefi yapmış; çarmıha germiş, yakmış, işkenceden geçirmiş veya mezarlarının dahi olmasına tahammül etmeyerek kaybetmiştir.

Kaybetmek, sadece fiziki değil, ideolojik ve psikolojik bir saldırdır; kişinin anılmasına sebep izlerin dahi silinmek istenmesidir; bilinçlerden, gönüllerden ve gözlerden uzak tutmanın amaçlanmasıdır. Bunun

lerine bile tahammül etmeyenler, yıllar sonra onun ve tüm devrimcilerin evrensel yoldaşı Che'nin kemiklerine tahammül etmedi. Mezarına veya ona ait herhangi bedensel bir bulguya ulaşılması önlenmeye çalışıldı.

Başvurulan yöntemlerde de görüldüğü gibi cuntacılar ve genel anlamda diktatörler, sanıldığından da öte birbirine benzerdir. Onlar, toplumu “kurtarma” adına sahneye çıkmıştır; tanımladığı “kötülüklerle” mücadele etmektedir. Bu yolda her şey mubahtır. Sorgu adına bir mevsim işkence yapmak da, Arjantin, Şili vb. ülkelerde olduğu gibi

bir biçimi Auschwitz'se, diğer biçimi “tedip, tenkil ve tehcidir,” ihtiyaca bağlı olarak araçların güncellenmesi ama saldırının özünün korunmasıdır.

İşkence yapmak, çarmıha germek, başkalarına ders olacak şekilde cezalandırmak veya kaybetmek; ezenin ezilene karşı sınıfsal duruşunun özetidir. Örneğin Rosa Luxemburg, yargısız infaz edilip bedeni nehre atıldı; Veysel Güney, resmi olarak idam edilip bedeni kaybedildi; ikisinin de mezarının olmaması istendi. Sonradan tesadüfen bulunan Rosa'nın bedeni rahat bırakılmadı, Naziler tarafından mezarı yerle bir edildi. Onun kemik-

hedef olarak seçilenleri canlı veya ölü halde uçaktan okyanusa atmak da “meşru” yöntemleri arasındadır.

İşte kayıplar mücadelesi, bu gerçekliğin ayırıcılığı olanlarca; kaybedilenleri, hafızalardan silinmek isteyenleri yaşatmak üzere gündeme getirilmiştir; yeni kayıpların oluşmasını önlemeyi de kaybedileni çeşitli biçimlerde var etmeyi de içerir. Gerçekte bu, cellâdın oyununu bozmak, yok etmek istediklerini ölümsüzleştirmektir. Bu nedenle mücadele, dar anlamda o kişinin mezarını bulmaktan veya akıbetini öğrenmekten ibaret değildir.

Arjantin, kaybetmede ve direnişte özel bir halkadır

Onları Arjantin'de, 1976-83 yılları arasında hüküm süren askeri cunta döneminde kaybolan çocuklarının peşine düşen Mayıs Meydanı -Plaza de Mayo- Anneleri olarak tanıdık. “*Bir tek mücadele kaybedilir; o da terk edilen mücadeledir,*” sözünü de onlardan öğrendik. Solmuş bir resmi karanfillerle çoğaltan, zaman aşımına uğramayan duygu ve arayışlarla güncelleyen annelerdir onlar.

Tutsakların uyuşturulup canlı olarak uçaktan denize atıldığı Arjantin'de anne hareketi, kayıpların başladığı askeri cunta döneminde ortaya çıktı. Mücadeledeki ısrar ve devamlılığı, deneyimlerini sınırlar ötesine taşıdı, benzer acılar yaşayanlara moral kaynağı oldu.

Cumartesi Anneleri, uluslararasılaşan bir mücadelenin Türkiye halkasıdır

Kayıplar olgusu, sanıldığından da eskidir. Egemen sınıflar tarihi, bireysel olanı dahil sisteme her türlü itirazın, alternatif arayışının şiddetle bastırılması tarihidir. Ancak bu şekilde kavramsallaşması, mücadelenin programlı-örgütlü bir biçim alması ile gündeme geldi. Özellikle Latin Amerika'nın adeta bir laboratuvara çevrilmesi, kontrgerilla dahil çeşitli deneyler için bir uygulama alanı olarak seçilmesi, kayıplara karşı mücadeleyi de ilkin o coğrafyada gündeme getirdi. Deneyimler birikti ve uluslararasılaştı. İşte Cumartesi Anneleri bu deneyimin, Türkiye halkasıdır; Auschwitz'den, Pankrats'a, Poulo Condor'dan Metris ve Diyarbakır'a uzanan “tutsaklık, işkence ve kaybetme” pratiğine “dur” demek üzere örgütlenen tarihsel önemde bir dinamiktir; fikri ve vicdani bir harekettir. Deyim yerindeyse, ananın kaybettiği oğluna/kızına kavuşması, Berfo ana gibi, giderken gözünün arkada kalmamasıdır.

Sahiplenmek yaşatmaktır

Olayın veya kişinin geçmişte kalması, bugün anılmasının, sahiplenmenin önünde bir engel değildir. Birincisi, sahiplenmenin moral/onursal bir boyutu vardır; değerlerin devamlılığı, toplanabilirliği ve gele-

ceğe taşınması anlamında özel bir yeri vardır. İkincisi, bugünün faşizmi dünün faşizminin çocuğu, devamı, güncellenmiş biçimidir; dünü anlamak, bugünü anlamayı kolaylaştırır ve doğru hedef seçiminde yardımcı olur.

Kayıplar mücadelesi, öldürüleni yaşatır, kaybedilene buldurur, mücadeleciyi çoğaltır. Bunun pratikteki ifadesi, Berfo ananın 100'ünden sonra dik, dinamik ve kararlı durması, mücadelenin ve yaşamı anlamlı kılmanın yaşının olmadığını göstermesidir.

O, belki Cemil'ini bir daha görmedi ama binlerce Cemil'i oldu; “Cemil'siz” kalmışlarla tanıştı, empati kurdu; Cemil'in uğrunda bedel ödediği değerlerin insanlarıyla yoldaşlaştı.

Toplumsal bir hafızadır Cumartesi Anneleri

Devrimcilik, kaybedilme riskini göze almayı da, kaybedilenle empati kurup mücadelesini sahiplenmeyi de gerektirir; bu bağlamda Cumartesi Anneleri, genelde tüm devrimcilerin, özeldede ve özellikle tüm tutsakların yoldaşlarıdır; F tipi hücreden dışarıya doğru kurulan empatide, en doğrudan ulaşılabilen yüreklerdir.

Onları gördüğünüzde kelepçe izleriniz tazelenir, burnunuza kesif bir hücre veya alkol yoğunluklu bir işkenceci kokusu gelir. Bu bağlamda bir çeşit hafızadır Cumartesi Anneleri; Gayrettepe'de, DAL'da veya bir başka işkence merkezinde yaşananların anımsatıcısı, unutmamanın güvencesi, hesap sormaya gidecek yolun yapıcılarıdır. İşkencehanelerden uzanan yoldaş elin tutulması, kısılmak istenen seslere ses olunması, Julius Fuçık gibi giderken kalıcı mesajlar bırakanlardan bayrağın devralınmasıdır.

İyi ki varsınız, acılarımızın ve umudumuzun yoldaş anneleri.

Bu yazı ilk olarak 27 Eylül 2015 tarihli BirGün Pazar'da yayımlanmıştır.

Kadın Komünü

Kadın Komünü'nün Cumartesi Annesi Hanım Tosun'la Röportajı

19 Ekim 1995'de gözaltına alındıktan sonra kaybedilen Fehmi Tosun'un eşi, Cumartesi Annesi, Hanım Tosun ile 90'ların Türkiye'sinden günümüze nelerin değiştiği, 10 Ekim'de Ankara'da yaşanan katliam üzerine ve genelde Türkiye'deki toplumsal mücadele, özel de ise, kadın mücadelesi üzerine sohbet ettik.

Yıllardır kayıplarını arama mücadelesi veren Cumartesi Anneleri'nin "Fehmi Tosun'un Katilleri Bulunsun" başlığı ile gerçekleştirdiği 551.Haftası'ndaki buluşmasında, Kadın Komünü olarak bizler de oradaydık.

19 Ekim 1995'de gözaltına alındıktan sonra kaybedilen Fehmi Tosun'un eşi, Cumartesi Annesi, Hanım Tosun ile 90'ların Türkiye'sinden günümüze nelerin değiştiği, 10 Ekim'de Ankara'da yaşanan katliam üzerine ve genelde Türkiye'deki toplumsal mücadele, özel de ise, kadın mücadelesi üzerine sohbet ettik.

Kadın Komünü: Bildiğimiz üzere faşizm, yıllardır belli toplumsal kırılma dönemlerinde adını katliamlarla, faili meçhullerle duyurmuştur. Sistem tarafından yıllardır mücadele eden insanlar nezdinde bir korku iklimi yaratılmaya çalışıldığı hepimiz tarafından bilinen bir gerçekliktir. Bu anlayışla gerçekleştirilen katliamların failerini Diyarbakır Zindanları'ndan, Ulucanlar'dan, Suruç'tan ve en son 10 Ekim'de tanıklık ettiğimiz Ankara Katliamı'ndan tanıyoruz. Toplumsal muhalefetin tüm renklerinde olduğu gibi barış, demokrasi ve kayıplarını arama mücadelesi veren kadınlar da oradaydılar. 100'ü aşkın insanımız orada katledildi.

Sizin de yaşanan bu katliama dair düşüncelerinizi okuyucularımız ile paylaşmak istedik.

Hanım Tosun: Öncelikle bu ülkede insandan yana olan tüm kesimleri yaşanan katliama karşı seslerini yükseltmeye çağırıyorum. Daha Suruç'un etkisini üzerimizden atamamışken bu katliam gerçekleştirildi. Olay günü ben rahatsız olduğum için Ankara'da değildim fakat kızım oradaydı. Ben İMC TV'ye eşim Fehmi Tosun ile ilgili röportaj vermek için gitmeye hazırlanırken te-

levizyondan patlamanın haberini aldım. Bugüne kadar birçok acı olay görmüş olmamıza rağmen ben o günkü kadar korkunç bir görüntü ile karşılaşmamıştım. Hemen kızıma ulaşmaya çalıştım. Ona ne olduğunu sorduğumda hemen yakınında bir patlama olduğunu ve kendisinin sağlık durumunun ise iyi olduğunu söyledi. Ben saatlerce kendime geledim. Birçok arkadaşım oradaydı ve onlara ulaşmaya çalıştım. O günkü katliamı orada olanlar daha iyi bilir. Ne olup bittiğini öğrenmek için evden çıkarken daha kapıda çok yakın aile dostumuz Binali Korkmaz'ın patlamada öldüğü haberini aldım. Daha sonrasında ise geçen sene yine bu aylarda beraber Kobane'ye gittiğimiz Barış Annesi, Meryem Ana'nın öldüğü haberini aldım. Yine bunun gibi birçok yakın mücadele arkadaşımın hayatını kaybettiğini öğrendim. Örneğin, 17 yaşındaki Dicle Deli ile hergün beraberdik. Yine bir arkadaşımın çocuğu önce öldü sanılarak ölümlerin yanına konuluyor daha sonrasında ise nabzının attığı farkedilerek yoğun bakıma kaldırılıyor. Çok yakın olduğum, hergün görüştüğüm arkadaşlarımın öldüğüne hala inanamıyorum. Tertemiz, güzel yüzlü insanlara nasıl kıydıklarını anlayamıyorum.

Bu kirli savaştan en çok zararı kadınlar görüyor. Kadınlar artık eve kapanmayı bırakıp bu kirli savaşa dur demek için sokaklara çıkmalıdır. Bütün kadınlar dili, dini, kimliği ne olursa olsun dayanışma içinde olmalıdır. Tüm kadınların baskılara, ölümlere karşı el ele tutuşup mücadele vermesinin vakti geldi de geçiyor.

Kadın Komünü: Tam da bu noktada bahsettiğiniz bu güzel yüzlü, tertemiz insanlara kıyanlara, yani katliamın faillerine karşı neler söylemek istersiniz?

Hanım Tosun: Şu an kendimizi gerçekten zor tutuyoruz ve öfkemize hâkim olamıyoruz. Ama bu acıyı bize yaşatanlara inat, dimdik ayakta durmamız ve mücadeleye devam etmemiz gerekiyor. Onlar bu kadar insanı katletmekle bizi korkutacaklarını sanmasınlar. Biz katliamdan hemen birkaç saat sonra sokaktaydık

ve yine öfkemizi sokaklarda haykırmaya devam ettik. Cumhurbaşkanı olan şahsın kuklası Başbakan " canlı bombaları eylem yapmadan tutuklayamayız" diyebilirdi yorsa vay halimize.. Ankara'nın katilleri başta bu ülkeyi yönetenlerdir. Azıcık insanlık ve vicdan onlarda olsaydı canlı bombayı yakarlardı. Ama onlar bu ülkeyi kan gölüne çevirmekte kararlıdır. Bu katliamda parmağı olan başta Cumhurbaşkanı olmak üzere bütün devlet yetkililerini lanetle kınıyorum. Katillere karşı çok öfkeliyiz, patlamanın faili devlettir, bu devlet eli kanlı bir devlet olduğunu açıkça ortaya koymuştur. Cumhurbaşkanı tarihe eli kanlı bir Cumhurbaşkanı olarak geçmelidir. Devlet yetkilileri yaşanan katliamı neredeyse gülümseyerek karşılıyor, onlara artık söyleyecek bir söz bulamıyoruz. Ülke tarihinin en büyük katliamı gerçekleşmişken tek bir yetkilinin bile istifa etmemesi gerçekten çok şaşırtıcı. Utanç verici bir tabloyla karşı karşıyayız. Ama onlar unutmazınlar ki bu halk ayakta ve bu ölümlerin hesabını onlardan elbet bir gün soracak.

Kadın Komünü: Yıllardır bir Cumartesi Annesi olarak kayıpları arama mücadelesi içindediniz. 90'ların Türkiye'sinden bugüne sizce değişen nelerdir?

Hanım Tosun: Genel olarak 90'ların kanlı Türkiye'si ile günümüz arasında çok bir fark göremiyorum. Sadece günümüzde hükümet insanları kandırmakta ve yalan söylemekte artık daha başarılı. İktidarın ilk yıllarında kendini demokrat olarak gösteren AKP günümüzde iktidarını kaybetme korkusuyla 90'lı yılların savaş politikalarına geri döndü. Ben yıllardır bunu söylüyorum; bu devlete hiçbir zaman ne inandım ne de güvendim. Bizi katleden, gözaltına alan, yerlerde sürükleyen onlardır. Biz katillere nasıl inanalım?

Örneğin, bir dönem şu anki Cumhurbaşkanı Başbakanlık bir kaybın annesine oğlunu bulacağına dair söz verdi. Sonrasında ise dosya incelemeye gittiğinde yine kendi eliyle araştırmayı engelledi.

Kadın Komünü: İncelemeye götürülen hangi kaybın dosyasıydı?

Hanım Tosun: Cemil Kırbayır'ın dosyasıydı. Berfo Ana'ya söz verildi. Dosya incelenmek için Kars Savcılığı'na götürüldüğünde Cemil Kırbayır'ın işkence so-

nucu öldürüldüğü öğrenildi. Bunun üzerine dosyanın üstü apar topar kapatıldı. Dosya tam açıklığa kavuşacakken dönemin başbakanı tarafından savcının görev yeri değiştirildi. Çünkü devlet bunun sonunun gelmeyeceğinden ve diğer kayıp yakınlarının da benzer isteklerde bulunacağından korktu. Sonuç olarak verilen sözün üzerinden 4 sene geçmesine rağmen dosyanın açığa kavuşturulmasında bir adım bile yol kat edilemedi. İşte böyle bir devletle karşı karşıyayız.

Kadın Komünü: Peki dünden bugüne yükselen toplumsal muhalefete karşı devletin tavrında ne değişti?

Hanım Tosun: 90'lı yıllarda insanlar metropollerde gizlice gözaltına alınıp kaybediliyordu, yine aynı şekilde Kürdistan coğrafyasında köylerde insanlar gözaltında katlediliyordu. Günümüzde ise artık devlet insanları sokak ortasında hiçbir gerekçe göstermeden açıkça katledebiliyor. Örneğin geçtiğimiz günlerde Cizre'de 21 kişi devlet tarafından öldürüldü. Fakat Başbakan çıkıp "orada tek bir sivil insan bile ölmedi" diye yalan söyledi. Çıkartılan faşist İç Güvenlik Yasası ile beraber insanları sokak ortasında katletmenin yasal zemini zaten hazırlanmıştı. Kadın, çocuk, yaşlı, genç demeden insanlarımız sokak ortasında güpegündüz öldürülüyor, cenazeleri buzdolaplarında bekletilmek zorunda bırakılıyor.

Şimdi kendi akrabalarımın birkaç örnek vermek istiyorum:

Amed'in Sur ilçesindeki akrabalarım haftalardır eklemek almaya bile çıkamadıklarını, işlerine bile gidemediklerini söylüyor. 12 yaşındaki bir kız çocuğu eklemek almaya giderken sokak ortasında vuruluyor. Devlet orada tıpkı 90'lı yıllarda olduğu gibi insan avına çıkmışçasına davranıyor. Tüm bu ölümlere rağmen Cumhurbaşkanı, Başbakan hiçbir şey olmamış gibi oy istemeye devam edebiliyor. Baktılar ki memlekette halk desteğini kaybettiler şimdi de savaşa hazırlanıyorlar.

Kadın Komünü: Hepimizin bildiği üzere savaş ve faşizm koşullarından en çok etkilenen yine emekçi kadınlar oluyor. Biz de Kadın Komünü olarak Cumar-

tes Anneleri'nin 551. Hafta buluşmasında acılarımızı ortaklaştırmak ve dayanışma halinde bulunmak için sizlerle beraberdik. Genelde Türkiye'deki toplumsal mücadele özelde ise kadın mücadelesi hakkında neler söylemek istersiniz?

90'lı yıllarda insanlar metropollerde gizlice gözaltına alınıp kaybediliyordu, yine aynı şekilde Kürdistan coğrafyasında köylerde insanlar gözaltında katlediliyordu. Günümüzde ise artık devlet insanları sokak ortasında hiçbir gerekçe göstermeden açıkça katledebiliyor.

Hanım Tosun: Bu kirlili savaştan en çok zararı kadınlar görüyor. Kadınlar artık eve kapanmayı bırakıp bu kirlili savaşa dur demek için sokaklara çıkmalıdır. Bütün kadınlar dili, dini, kimliği ne olursa olsun dayanışma içinde olmalıdır. Tüm kadınların baskılara, ölümlere karşı el ele tutuşup mücadele vermesinin vakti geldi de geçiyor. Benim eşim de devlet tarafından kaybedildi. Fakat ben sadece kendi eşim için değil bütün ezilenler için mücadele veriyorum. Bir daha kimse gözaltında, işkencede öldürülmesin, kadınlar katledilmesin, analar evlat acısı çekmesin diye, biz, her hafta bu meydanda toplanıyoruz. Bundan sonra da bütün kadınların alanlarda beraber mücadele vermesi gerektiğini söylüyoruz. Çünkü biz yoldaşlarımızı, eşlerimizi, yakınlarımızı, evlatlarımızı kaybettik. Bu saatten sonra da artık kaybedecek bir şeyimiz yok.

Kadın Komünü: Değerli düşüncelerinizi okuyucularımızla paylaştığınız için size çok teşekkür ediyoruz. Biz de Kadın Komünü olarak bulunduğumuz her yerde kadınların sesini yükselteceğimize, dayanışma halinde mücadele alanlarında olacağımıza söz veriyoruz.

Hanım Tosun: Ben de, beni dinlediğiniz için çok teşekkür ederim. Mücadele alanlarında görüşmek üzere.

Dayanışmayla...

Haziran

Süreklileşen 12 Eylül'e Karşı Haziran

AKP'nin, iktidara ge(tiri)lişi dahil, 13 yıllık icraatı boyunca politikalarının özü, emperyalizmin ve işbirlikçi tekellerin ihtiyacına göre ekonomik, siyasi ve sosyal ilişkilerin biçimlendirilmesi olmuştur.

12 Eylül, tekellerin tam ve kesin hakimiyetidir

12 Eylül, ülkeye postal kokularının yayıldığı, tank seslerinin duyulduğu o günün sabahında, CIA ajanı Paul Henze'nin “Bizim çocuklar başardı” ifadelerinde somutlandığı gibi genelde emperyalizmin özelde Türkiyeli sermayenin ihtiyacı olan bir müdahaledir.

12 Eylül, o güne dek, “ekonomiyi dışarıya karşı koruma” bağlamında alınmış tüm önlemlerin kaldırılması, ülkenin genelde emperyalist tekeller özelde Türkiyeli sermaye için dikensiz bir gül bahçesine çevrilmesi hareketidir. Sermayenin bu operasyonu, 35 yıldır devam etmektedir. Gerek sanayide gerekse tarımda bir tasfiyenin yaşandığı, tekelleşmenin hızlandığı ve insanların kendi tohumunu üretip ekmesinin dahi yasaklandığı koşullara, bu şekilde adım adım gelinmiştir.

AKP, 12 Eylül'ün devamı ve tahkim edilerek kalıcılaştırılmasıdır

AKP'nin, iktidara ge(tiri)lişi dahil, 13 yıllık icraatı boyunca politikalarının özü, emperyalizmin ve işbirlikçi tekellerin ihtiyacına göre ekonomik, siyasi ve sosyal ilişkilerin biçimlendirilmesi olmuştur.

13 yıl sonra ortaya çıkan rejim, başından beri amaçlananın sonucudur. “Vesayete son verilmesi, ileri demokrasi, darbe karşıtlığı” gibi vurgular, darbe koşullarını kalıcılaştırarak meşru kılmak için yapılan algı operasyonlarının adıdır. Bu süreçte ortaya çıkan “Yetmez ama evet” duruşu ise, muhalif kesimlerin ehlileştirilerek, sisteme ilıştırılmış hale getirilmesinin sloganlaştırılmış özet ifadesidir.

12 Eylül açık faşizmdir

Cuntalı süreçlerden bildiğimiz açık fa-

şizmin özelliği, egemen güçler içerisinde tekeli sermayenin, diğer bileşenleri tasfiye ederek tam ve kesin hakimiyetini sağlamasıdır. Türkiye’de bugün gelinen aşamada, bırakalım sermayenin tekel dışı bileşenlerini, tekeller içinde bile bir rekabet, tasfiye ve dolayısıyla hakimiyetin tekleşmesi söz konusu.

Diyebiliriz ki AKP’li süreçte, daha önce cuntanın dahi gaspında tereddüt ettiği, cüret edemediği haklara bile el uzatılmış, yasalardan yönetmeliklere kadar her şey sermayenin beklentileri doğrultusunda defalarca güncellenmiş, 2010 12 Eylül Referandumunu, bunun finali olmuştur. Ancak sistemin en büyük krizlerinden birini yaşadığı bu süreçte Türkiye oligarşisi, ihtiyaçlarını güncellemeyi sürdürmüş, darbe karşıtlığı, Cemaat karşıtlığı vb. söylemler/yönlendirmeler eşliğinde krizin yükünü halkın sırtına yıkmak ve muhtemel tüm itirazları bastırıp suskun bir toplum yaratmak için ne gerekiyorsa yapılmıştır.

Aynı zamanda iç savaş hukukunun da ifadesi olan, İç Güvenlik Yasası, toplumun teslim alınmasında atılan son adımlardan biridir. Sanıldığı gibi aksine, mahkemelerin yürütmeyi durdurma kararlarının uygulanmaması, irili ufaklı pek çok operasyon sonucu yasama-yürütme ve yargının tek elde toplanması, Erdoğan’ın değil, sermayenin en saldırgan kesiminin ihtiyacıdır. Erdoğan, bunun nedeni değil sonucudur; ona da temsil ettiği rejime de birlikte karşı çıkılmaldır.

12 Eylül; Diyarbakır, Mamak, Metris Hapishaneleridir

12 Eylül, yüz binlerce gözaltı, işkenceli sorgu, 10 binlerce tutuklama, tutsaklıkta ölüm ve idamdır; tepeden tırnağa hukuksuzluktur; ezenlerin ezilenler karşısındaki güç gösterisidir. 12 Eylül’ün bugünkü tezahürü F tipidir; tecrit, hücre ve zamana yayılmış idam demek olan ağırlaştırılmış müebbet. Tüm muhalif kesimlerin içine doldurulup etkisizleştirildiği torba davalardır; yargı tehdidinin bir silah olarak kullanılması ve F tipinin yaşamın her alanına taşınmasıdır. Bu, açık faşizmin haki renklerden arındırılarak

normalleştirilmesi, güncellenerek kalıcılaştırılmasıdır; 12 Eylül’ün sürekliliğidir.

Çözüm, faşizmi görünür kılmakta ve Haziranlaşmaktadır

12 Eylül’ün 36. yılında ülke, cuntalardan edinilmiş tecrübeleri de içeren emperyalist ve faşist bir abluka altındadır. Giderek kapsam büyüyen örgütlü, bilinçli ve hedefli saldırılar, aynı zamanda halkların Haziranlaşmasına karşıdevrimci hamledir. Bunun daha açık ifadesi, bugün “Saray”ın önderliğinde somutlanan rejimin karşısında durma potansiyeli taşıyan tüm dinamiklerin bastırılması, halk güçlerinin sindirilerek teslim alınmasıdır.

Genelde bölge halkına özelde Kürt halkına ve örgütlü güçlerine yönelik saldırıların aldığı boyut; bombalamalarda, kurşunlamalarda ve mülteci katliamlarında ölümlerin çocukları da kapsar hale gelmesi, toplumun büyük bir kesiminde öfkeyi de tepkiyi de büyütüyor. Ancak tepki büyük de olsa örgütsüz; gerek duruşta gerekse hedefte dağınık ve parçalı. Egemen sınıfları bu denli cüretkar kılan sebeplerden biri de budur. Bu nedenle, öncelikle var olan faşist kuşatmanın dağıtılması ve öfkenin ortaklaşmış biçimde gerçek hedefine yönelmesi için, bir sadeleşme, bir netlik gerekiyor.

2013 Haziran’ında olduğu gibi farkları bir engel olmaktan çıkaran bir ortaklaşmaya ihtiyaç vardır. Bu yapıldığında, yani ezilenlerin duruşu netleştiği, öfkesi birleştiğinde, mevcut saldırganlığın ve karanlığın müsebbipleri; sistemleriyle, kadrolarıyla, yalan ve demagogileriyle daha net biçimde görünür olacaktır.

Faşizm, kurumları, kadroları ve sınıfsal niteliğiyle görünür kılındığında; güç ve imkan biriktirerek karşı durmak da giderek faşizme karşı birleşik cephe de mümkün hale gelir. “Daha da Haziranlaşmak” dediğimiz budur. Dostu-düşmanı sınıfsal ölçeklerle ayırmak ve doğru yerde saf tutmaktır. O zaman görülecektir ki onlar TOMA’ları, komploları ve paramiliter güçleriyle bir avuç, biz milyonlarız. Ve onlara, kavganın her kesitinde hak ettikleri yanıtı verme şansına sahibiz.

Devrimci Kişilik

Devrimcilik zorunluluğun bilincine varmakla başlar

Bahadır Deniz

AKP'nin, iktidara ge(tiri)lişi dahil, 13 yıllık icraatı boyunca politikalarının özü, emperyalizmin ve işbirlikçi tekellerin ihtiyacına göre ekonomik, siyasi ve sosyal ilişkilerin biçimlendirilmesi olmuştur.

Özgür değil tutsak bir toplumuz

Tutsaklığımız, çeşitli biçimlerde tanımlanır. Tutsaklık, doğru tanımlanabildiği ve ayırdına varılabildiği oranda özgürlüğe yönelme ihtimali belirmiş demektir. Ancak özgürleşmek için bu, yeterli değildir. Özgürlük de doğru tanımlanmalı ve doğru yerde aranmalıdır.

Özgürlük, zorunluluğun bilincine varmaktır. Halbuki yaşamın hemen her noktasında, “*Mecburum, herkes öyle düşünüyor, beni ayıplarlar. Başka yolum yok,*” dendiğini duyarız. Gerçekte ise, işaret edilenler dışında başka yollar da var. Yaşam ve mücadele tercihlerinde sıkça gözlenen **tekleşme ve dar pratikçilik** de bundan kaynaklanıyor.

Özgürlük için öncelikle, mecburiyetlere boyun eğmemek gerekiyor. Zorunlulukların teslim aldığı kişi, **Rubin Carter'in** “zihin hapisanesinde” dediği kişidir. Zihin tutsaklığı normal tutsaklıktan daha beterdirdir; insan ayırdında olmadığı için oradan çıkmaya da çalışmaz ve ömür boyu tutsak kalır. Esaretin bu alanı sanıldığından da yaygındır. Hemen her şeyi biçimsel kavramaya ve yüzeysel çözümler üretmeye sebep olur.

Kilo alırsak, sağlığımız bozulur. Bunu, daha köklü, daha sağlıklı ama daha zahmetli yöntemler yerine, kolaycı dolayısıyla da çözüm olmayan yöntemlerle aşmaya çalışırız. Seçim olduğunda, devrimci çalışma tarzına dair bütün bildiklerimizi adeta bir kenara koyar ve ilkelerimizi eğip bükmeğe başlarız. Bu nasıl kolaycılıksa; bir dostumuzla, bir yoldaşımızla sorun yaşadığımızda o sorunu aşmak için çaba sarf etmek yerine tavır koymayı tercih etmek de kolaycı ve gerçekte sistem tarafından öğretilmiş yöntemlerdendir.

Bugün solda birliğin önündeki engellerden biri de solun içsel bağlarıdır

Öyle bir süreçten geçiyoruz ki psikoloji değerleri baskılıyor, ilkeler öznelliğe kurban ediliyor. Öznelliğimiz, önümüzdeki en büyük engel olarak duruyor.

Radi Fiş'in Ben de Halimce Bedreddinem kitabından aktarıyoruz:

“Şeyh Şıbli'ye ‘sana hakikat yolunu gösteren kim oldu’ diye sormuşlar. ‘Bir köpek’ demiş Şeyh ve anlatmış; ‘Bir gün bir su kıyısında susuzluktan ölmek üzere olan bir köpek gördüm. Köpek içmek için suya her hamle edişinde suda kendi suretini görüyor ve bunu başka bir köpek sanıp korkuyla geri kaçırıyordu. Sonunda susuzluğu içindeki korkuya üstün geldi ve köpek suya atladı. Atlamasıyla da sudaki suret kayboldu. **Gereksindiği şeyle kendisi arasındaki engel kendisiydi.** Ben de kendim sandığım şeyin aslında içindeki engel olduğunu anladığımda engel ortadan kalktı. Ama bana yolumu gösteren bu sokak köpeği oldu.” (Ben de Halimce Bedreddinem, Syf. 145)

Bu örnekte görüldüğü gibi çoğu kez çözüm ya yakınımda ya da imkanlarımız dahilindedir. Öznel mesafe ve engelleri kaldırdığımızda geriye sistemsel engeller kalıyor ki onlar da zaten mücadele sebebidir. Mülkiyet ilişkilerinin solda yeniden üretilmesi olarak tanımlayabileceğimiz nedenlerle, bir anda en ideal konuma ve ilişki biçimine geçilemiyor, amaç ile duruş/an arasında bir açının oluşması bütünüyle aşılamıyor. Ancak yine de bu, bir umutsuzluk sebebi değil olsa olsa, kendi bastığımız zeminde kendimizin aşması gereken bir soruna işaret etmek olarak okunmalıdır.

Devrimcilik kapitalizmin antitezidir

Kapitalizm, hem sabırsızlık, hem sevgisizliktir. Devrimcilik, bunun antitezidir; bir sanatçı sabrı, özneni ve ince işçiliğiyle üretim yapmayı, acele etmeden adım adım yol almayı, kökene inerek bakmayı, sebeplere dokunarak algılamayı gerektirir.

“En kötüsü ne biliyor musun? Kendine yenilmek, pes etmek,” der **Che Guevara**. “Kendine yenilmek” derken

gerçekte kastedilen, sistemin içimizdeki devamına yenilmektir. Biz devrimciler, ısrarla sistemi ücretli emek ve sermaye ilişkisinden yani sömürüden ibaret görürüz. Ve kendimizi bütünüyle dışındaymışız gibi algılarız. Veya öyle olduğuna inanmak isteriz. Halbuki devletin ideolojik aygıtları öyle bir işler ki sistemi getirip insanın ta içine yerleştirir. İnsan, sistemin hem bir parçası hem de devamı, güvencesi haline gelir. Bunun için özel bir tanım, görevlendirme gerekmez. Günlük rutin, böyle bir işleyiş için yeterlidir. Tabii buna öğretilmiş yanlışlar, yönlendirmeler vb. de eşlik eder. İnsanların derinliğine düşünüp yaşamda yer alması yerine sembollerin, törenlerin, ritüellerin öne çıktığı, biçimin özü baskıladığı bir eğilim hakim kılınır. Buna sosyal basınç araçları eşlik eder; gelenekler, görenekler vb. ile toplum yönlendirilir.

Sorunu biçimsel kavramak çözümü de biçimsel hale getiriyor

Bu, devrimcilik için de mücadele vb. için de geçerlidir. Örneğin kadın sorununda tehdit sistem değil de erkek olarak görülünce, sisteme karşı mücadele yerine **dövüş sanatları öğreniliyor veya Ağır Ceza Mahkemeleri'nden çözüm bekleniyor.** Parça bütün ilişkisi kurulamıyor, parçadan bütüne gidilemiyor. Hep parçada kalınıyor. Günü kurtarma, azla yetinme, heyecanların parlamayı sönmeye, ilkelerin sıkıcı gelmesi hep bundan kaynaklanıyor.

Yoksa doğru kavranan, her an uygulanan ve karşılığı alınarak yaşama kalite kazandıran bir nitelik nasıl sıkıcı olabilir ki? Değerlerimizi, yaşam ve mücadele biçimini doğru kavramış olsak, bunun bedenleşmiş biçimi olan yoldaşlarımızla nasıl kutuplaşır, didişir, yarışır veya mesafe koyarız? Bu konuda mücadelenin olağanüstü kesitleri, özel sınav anları (**hapishanedeki yoldaşlıklar** gibi) öğretici sonuçlar doğurur. İşte bu kesitlerden öğrenip rutine taşıyabilmek, irade koyup, seçerek yaşamak gerekiyor.

Sistemin izlerini yaşamın her noktasında görmek mümkün

Hiç abartısız yaptığımız hemen her şeyde sistemin izlerini görmek mümkün. Sistem, aynı zaman-

da özgüveni yok etme ve biatı geliştirme üzerine kuruludur; bu, sistemin görünmeyen ama kalıcı ve güçlü güvenceleri arasında yer alır.

Richard Sennet “*Güvensizlik, ablaki bir kimliğin oluşumunu imkansız kılar,*” der. Kişi kendini güvensiz hissettiğinde kuralları, normları hiçe sayarak bireysel arayışlara yönelir. Halbuki **bireysel çözümlere yönelmek, gerçekte algıda da yöntemde de daralmaktır, sisteme teslim olup mutsuzluk tuzağına düşmektir.**

Bireysel çözüm deyip geçmemek gerekiyor. Dikkatli incelendiğinde bunun yaşamımızın büyük çoğunluğunu oluşturduğu görülür. Buna öğretilmiş yanlışları da eklersek, bireysel tavır ve çözümlerin en kolektif ortama dahi sızdığını, örneğin komün diye adlandırılan oluşumda dahi bireyciliğin; yarış, rekabet, didişme, birbirine mesafe koyma, kendini dayatma vb. biçimde ortaya çıktığını görürüz.

Gerçekte yanlış disiplinden yanlış eğitime ve yanlış ilişki kurmaya kadar hemen her noktada ortaya çıkan sorunların kaynağında yöntembilmezliğin veya yöntemin içselleşmemesinin önemli bir rolü vardır. Ve dikkatli bakıldığında görülür ki **yöntemsel alternatif üretilmeyen her noktada sistem taklit edilir.** Yoldaşlık zeminlerinde bile, birbirine değerek sıcak ve sorun çözen bir ilişki yerine sokaktan, işyerlerinden vb. tanıdığımız rekabet eksenli tahammülsüz ve yıkıcı ilişkiler geliyorsa, bunun kaynağının sistem olduğu açıktır. Sisteme bu denli açık halde olmamızın nedeni ise, alternatifini hafife almamızdır. Diyebiliriz ki alternatif zeminde en çok yaşanan ve hatta gerilimlere, ayrışmalara sebep olan tartışma, “**yapılacak işlerde doğrunun ne olduğu**” üzerinedir. Bu da doğrularımızın yöntemsel bir tutarlılıkla tespit edilmediğini, bu konuda büyük oranda “günlük yaşamdan ne öğrenilmişse” onun doğru diye sunulduğunu gösteriyor. Yani “**bizim şahsımızda annemiz, babamız, ilkokul öğretmenimiz vb. karar veriyor**” dersek abartılı olmaz.

Bu tanımlar, saptamalar moralsizlik üretmemeli, aksine doğruyu doğru yerde aramak üzere hızla harekete geçmek için motivasyon kaynağı olmalıdır. Vücudumuzda biriken yabancı maddeleri atmak

için nasıl harekete geçiyor, antioksidan vb. kullanıyorsak, fikri dünyamızda biriken yabancı öğeler için de hızla harekete geçmek durumundayız. Toksinler, kolesterol, ödem vb. vücudu nasıl felç ediyorsa, sistemden yüklendiğimiz fikri ve yöntemsel yanlışlar da zihnimizi felç ediyor.

Biz, hem itiraz ediyor hem de alternatif oluşturuyoruz. Bu nedenle irade, otorite, disiplin, yol göstericilik vb.ne ihtiyacımız var. Bunlara mutlaklık düzeyinde karşı çıkamayız.

Devrimcilik tepeden tırnağa bir iradedir

24 saat kuşatılmış halde yaşadığımız günümüz koşullarında, her şey bilinç ve irade gerektiriyor. Bu, aynı zamanda hiçbir şeyin neden sözde kalması gerektiğini gösteriyor. Derinlikli düşünmeli, zor ikna olmalı ama ikna olduğumuz istikamette yalpalamamalıyız. Sadece iddialarımız olmamalı, iddia (yani dava) insanı olmalıyız.

Mücadele kesitlerinden alınan parçalar devrimciliğe dair sert veya soğuk çağrışımlar yapsa da gerçekte **devrimcilik sevgi iklimidir. Marks’ın “sevgi bir tutumdur, bir kişilik yapısıdır”** derken kast ettiği budur. Kimlik, bu çerçevede şekillenmelidir. Bu bağlamda **devrimci, sevgi insanıdır.** Yüreğinde sevgi olan, kalbi sevgiyle çarpan insan, bunun gereğini 24 saat yani kalbi çarptığı sürece yerine getirmelidir.

Devrimci, parça-bütün, araç-amaç ilişkisi kurar. Amaca ve bütüne bir anda ulaşamadığı için, her adımı, her basamağı yani her parçayı önemser. Devrimi ciddiye aldığı için, oraya giden yolu ve yoldaki insanı, her adımı ciddiye alır.

Devrimcilik, köklü düşünüp köklü çözüm üretmektir. Devrimci, az olanı da önemser ama azla veya günü kurtarmakla yetinmez. Günün gereğini yerine getirirken, bugünü de devrimcileştirip anlamlı kılarken geleceği de gözetir. Günü kurtarma adına geleceği feda etmez.